

*Suvestinė redakcija nuo 2020-07-01 iki 2021-12-31*

*Įstatymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [73-3084](#), i. k. 1021010ISTA00IX-994*

LIETUVOS RESPUBLIKOS  
**BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO PATVIRTINIMO**  
**ĮSTATYMAS**

2002 m. birželio 27 d. Nr. IX-994  
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso patvirtinimas**  
Šiuo Įstatymu Seimas patvirtina Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksą.

**2 straipsnis. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso įsigaliojimo data ir įgyvendinimo tvarka**  
Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso įsigaliojimo data ir įgyvendinimo tvarka nustatoma atskiru įstatymu.

*Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.*

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

PATVIRTINTAS  
Lietuvos Respublikos  
2002 m. birželio 27 d.  
įstatymu Nr. IX-994

## LIETUVOS RESPUBLIKOS BAUSMIŲ VYKDYMO K O D E K S A S

### I DALIS BENDROSIOS NUOSTATOS

#### I SKYRIUS BAUSMIŲ VYKDYMO ĮSTATYMAI

##### **1 straipsnis. Bausmių vykdymo įstatymų paskirtis**

1. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymai nustato bausmių vykdymo ir atlikimo tvarką, sąlygas ir principus.

2. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymų paskirtis – nustatyti tokią bausmės vykdymo tvarką, kad atlikęs bausmę nuteistasis savo gyvenimo tikslų siektų teisėtais būdais ir priemonėmis.

3. Bausmių vykdymo institucijų ir įstaigų pareigūnų teises, pareigas ir atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymai ir kiti teisės aktai.

4. Šio Kodekso nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktų, nurodytų šio Kodekso 3 priede, nuostatomis.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, *Žin.*, 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

##### **2 straipsnis. Teisės aktai bausmių vykdymo klausimais**

1. Šio Kodekso numatytais atvejais valstybės institucijos priima teisės aktus bausmių vykdymo klausimais.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti teisės aktai nustato Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytų nuteistųjų teisių ir laisvių apribojimo bei pareigų realizavimo tvarką.

##### **3 straipsnis. Bausmių vykdymo įstatymų taikymas**

1. Bausmės vykdomos pagal jų vykdymo metu galiojančius Lietuvos Respublikos įstatymus.

2. Visiems bausmes Lietuvos Respublikoje atliekantiems asmenims taikomi Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymai.

3. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymų kolizijos atveju taikomas švelnesnę nuteistojo teisinę padėtį numatantis įstatymas.

4. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo įstatymų spragos atveju bausmių vykdymo institucijos, įstaigos ir pareigūnai privalo veikti pagal šiame Kodekse nustatytus bausmių vykdymo principus.

##### **4 straipsnis. Bausmių vykdymo įstatymai ir Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys**

Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinė sutartis nustato kitokias taisykles negu šiame Kodekse išdėstytosios, taikomos tarptautinės sutarties taisyklės.

#### II SKYRIUS BAUSMIŲ VYKDYMO PRINCIPAI

##### **5 straipsnis. Teisėtumo principas**

1. Bausmės vykdymo pagrindas yra tik įsiteisėjęs apkaltinamasis Lietuvos Respublikos teismo nuosprendis. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais bausmės vykdymo pagrindu yra užsienio valstybės teismo arba tarptautinės teisminės institucijos įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis (sprendimas).

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1323](#), 2014-11-13, paskelbta TAR 2014-11-21, i. k. 2014-17300

2. Nuteistų asmenų teisių bei laisvių apribojimus ir nuteistų asmenų pareigas nustato tik Lietuvos Respublikos įstatymai.

3. Nuteistojo elgesį gali suvaržyti tik draudimas arba pareiga. Bausmės vykdymo institucija arba pareigūnas gali veikti tik įstatymų nustatytais būdais ir priemonėmis. Įstatymų nustatytus reikalavimus pažeidę pareigūnai atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

4. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiklos teisėtumo priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos teismai, prokurorai, Seimo skiriami kontrolieriai, Teisingumo ministerija ir kitos valstybės institucijos pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

### **6 straipsnis. Nuteistųjų lygybės taikant bausmių vykdymo įstatymus principas**

Taikant bausmių vykdymo įstatymus, vadovaujamosi principu, kad visi nuteistieji lygūs nepaisant jų kilmės, lyties, socialinės ar turtinės padėties, tautybės ar rasės, politinių pažiūrų ir partiškumo, išsilavinimo, kalbos, religinių ar kitokių įsitikinimų, genetinių savybių, neįgalumo, seksualinės orientacijos, veiklos rūšies ir pobūdžio, gyvenamosios vietos ir kitų nenumatytų Lietuvos Respublikos įstatymuose aplinkybių.

### **7 straipsnis. Humanizmo principas**

1. Vykdant bausmę, nesiekama žmogaus kankinti, žiauriai su juo elgtis arba žeminti jo orumą.

2. Su nuteistuoju, kurio laisvė apribota, net ir jo sutikimu draudžiami medicinos, biologiniai ir kitokie mokslo bandymai.

3. Draudžiama, išskyrus Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytus atvejus, filmuoti ar fotografuoti nuteistąjį, kurio laisvė apribota, be išankstinio jo sutikimo.

### **8 straipsnis. Bausmių vykdymo individualizavimo ir visuomenės dalyvavimo nuteistųjų pataisos procese principas**

1. Atskirų bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas reglamentuojančiuose šio Kodekso skyriuose numatytos pataisos priemonės nuteistiesiems taikomos atsižvelgiant į jų asmenybę bei elgesį bausmės atlikimo metu, taip pat į padarytos nusikalstamos veikos pavojingumą ir pobūdį.

2. Nuteistųjų pataisos procese gali dalyvauti nevyriausybinės organizacijos, religinės bendruomenės ir bendrijos, jų nariai bei kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **9 straipsnis. Teisingo ir progresyvaus bausmių atlikimo principas**

Nuteistųjų teisinė padėtis, atsižvelgiant į jų elgesį bausmės atlikimo metu, nustatytų pareigų ir draudimų laikymąsi, požiūrį į darbą ir mokymąsi, reagavimą į psichologinį poveikį ir socialinės rehabilitacijos priemones, Baudžiamojo kodekso, Baudžiamojo proceso kodekso ir šio Kodekso nustatyta tvarka gali būti švelninama arba griežtinama.

## **III SKYRIUS NUTEISTŪJŲ TEISINĖ PADĖTIS**

### **10 straipsnis. Nuteistųjų teisinė padėtis**

1. Bausmes atliekantys Lietuvos Respublikos piliečiai turi visas Lietuvos Respublikos piliečiams įstatymų nustatytas teises, laisves ir pareigas su apribojimais, kuriuos numato Lietuvos Respublikos įstatymai ir teismo nuosprendis.

2. Bausmes atliekančių užsieniečių teisinę padėtį nustato Lietuvos Respublikos įstatymai, reglamentuojantys šių asmenų teises, laisves bei pareigas jiems esant Lietuvos Respublikoje, Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, Lietuvos Respublikos įstatymai ir teismo nuosprendis.

### **11 straipsnis. Bendrosios nuteistųjų teisės**

1. Nuteistieji turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka:

1) gauti rašytinę informaciją apie bausmės atlikimo tvarką ir sąlygas, savo teises bei pareigas. Šią informaciją bausmės vykdymo institucija pateikia lietuvių kalba arba nuteistojo gimtąja kalba, arba ta kalba, kurią nuteistasis supranta;

2) kreiptis su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais į bausmės vykdymo ar kitų valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus, nevyriausybinės organizacijas ar tarptautines institucijas;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3) gauti medicinos pagalbą;

4) gauti teisinę pagalbą.

2. Specialiąsias nuteistųjų teises nustato atskirų rūšių bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas reglamentuojantys šio Kodekso skyriai.

### **12 straipsnis. Bendrosios nuteistųjų pareigos**

1. Nuteistieji privalo vykdyti įstatymų reikalavimus ir laikytis jiems nustatytų elgesio taisyklių.

2. Nuteistieji privalo vykdyti bausmės vykdymo institucijos, įstaigos arba pareigūno nurodymus ir įsakymus.

3. Specialiąsias nuteistųjų pareigas nustato atskirų rūšių bausmių vykdymo tvarką ir sąlygas reglamentuojantys šio Kodekso skyriai.

### **13 straipsnis. Nuteistųjų teisė dalyvauti rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite)**

1. Bausmes atliekantys Lietuvos Respublikos piliečiai turi teisę dalyvauti rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite).

2. Dalyvavimo rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite) tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

3. Bausmes Lietuvos Respublikoje atliekančių užsieniečių dalyvavimo jų valstybėse vykstančiuose rinkimuose, referendume arba visuotinėje apklausoje (plebiscite) klausimai sprendžiami Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

### **14 straipsnis. Nuteistųjų pilietybės klausimų sprendimas**

1. Bausmes atliekančių nuteistų Lietuvos Respublikos piliečių bei asmenų be pilietybės pilietybės klausimai sprendžiami Pilietybės įstatymo nustatyta tvarka ir pagrindais.

2. Bausmes Lietuvos Respublikoje atliekančių nuteistų užsieniečių pilietybės klausimai sprendžiami Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių nustatyta tvarka.

### **15 straipsnis. Nuteistųjų tikėjimo ir sąžinės laisvė**

1. Nuteistiesiems garantuojama tikėjimo ir sąžinės laisvė.

2. Tikėjimo ir sąžinės laisvės realizavimo tvarką nustato šis Kodeksas ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai.

## **IV SKYRIUS BAUSMIŲ VYKDYMO INSTITUCIJOS**

### **16 straipsnis. Baudos bausmę vykdanti institucija**

Baudą priverstinai išieško antstolis.

**17 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmes vykdanči institucija**

Juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmes vykdo antstolis.

**18 straipsnis. Viešųjų darbų bausmę vykdanči institucija**

1. Viešųjų darbų bausmę vykdo probacijos tarnyba.
2. Policija atlieka nuteistųjų, kurių buvimo vieta nežinoma, paiešką.
3. Probacijos tarnybą steigia, reorganizuoja, pertvarko ir likviduoja Lietuvos Respublikos

Vyriausybė Teisingumo ministerijos teikimu.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

**19 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmę vykdanči institucija**

1. Laisvės apribojimo bausmę vykdo probacijos tarnyba.
2. Policija atlieka nuteistųjų, kurių buvimo vieta nežinoma, paiešką.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

**20 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-06**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

**21 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdanči institucija**

1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdo pataisos įstaigos.

2. Pataisos įstaigas steigia, reorganizuoja, pertvarko ir likviduoja Lietuvos Respublikos Vyriausybė Teisingumo ministerijos teikimu.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## II DALIS

### NUTEISTŪJŲ TURTINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

#### V SKYRIUS

#### BAUDOS BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS

**22 straipsnis. Baudos bausmės įvykdymo būdai**

1. Baudos bausmė įvykdoma savanoriškai arba priverstinai.
2. Nuosprendį paskelbęs teismas išaiškina nuteistajam, kad jis privalo sumokėti baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.

3. Jeigu bauda paskirta juridiniam asmeniui, nuosprendį priėmęs teismas išaiškina juridinio asmens valdymo organui ar įgaliotam asmeniui, kad juridinis asmuo privalo pervesti baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą per du mėnesius nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos ar per kitą teismo nustatytą laikotarpį.

4. Teismas privalo pasirašytinai įspėti nuteistąjį arba juridinio asmens valdymo organą ar įgaliotą asmenį, kad nustatytu laiku nesumokėta arba nepervesta bauda bus išieškota priverstinai.

### **23 straipsnis. Savanoriškas baudos bausmės įvykdymas**

1. Sumokėjęs baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą nuteistasis pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui banko kvitą.

2. Pervedęs baudą į teritorinės mokesčių inspekcijos sąskaitą juridinis asmuo tai patvirtinančius dokumentus pateikia nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojui.

3. Nuosprendį priėmusio teismo raštinės tarnautojas, patikrinęs baudos sumokėjimo teisingumą, banko kvitą arba juridinio asmens pateiktus dokumentus įsiuva į baudžiamąją bylą ir apie nuosprendžio įvykdymą praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

### **24 straipsnis. Priverstinis baudos išieškojimas**

1. Jeigu nuteistasis nesumokėjo, o juridinis asmuo nepervedė nustatytu laiku visos baudos, ši bausmė pagal nuosprendį priėmusio teismo išduotą vykdomąjį raštą vykdoma priverstinai.

2. Baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra nuteistojo gyvenamoji, darbo ar turto buvimo arba kitos bausmės atlikimo vieta.

3. Juridiniam asmeniui paskirtą baudos bausmę priverstinai vykdo antstolis, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė ar jo turto buvimo vieta.

4. Antstolis, pradėdamas priverstinį baudos išieškojimą, iš karto, neįteikęs raginimo, taiko priverstinio vykdymo priemones. Priverstinio baudos išieškojimo tvarką nustato Civilinio proceso kodeksas bei šiame Kodekse numatytos taisyklės.

### **25 straipsnis. Baudos bausmės nevykdymo pasekmės**

1. Jeigu nuteistasis neturi lėšų baudai sumokėti, antstolio teikimu ir nuteistojo sutikimu teismas, vadovaudamasis Baudžiamojo kodekso 47 straipsniu, baudą gali pakeisti viešaisiais darbais.

2. Jeigu nuteistasis vengia savo noru sumokėti baudą ir nėra galimybių ją išieškoti priverstinai, teismas, vadovaudamasis Baudžiamojo kodekso 47 straipsniu, antstolio teikimu baudą gali pakeisti laisvės apribojimu.

3. Juridinio asmens darbuotojas, atsakingas už šiam juridiniam asmeniui paskirtos bausmės – baudos nevykdymą, atsako pagal Baudžiamojo kodekso 244 straipsnį.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **VI SKYRIUS**

### **JURIDINIO ASMENS VEIKLOS APRIBOJIMO BEI JURIDINIO ASMENS LIKVIDAVIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

#### **26 straipsnis. Nuosprendžio, kuriuo paskirtas juridinio asmens veiklos apribojimas ar juridinio asmens likvidavimas, pateikimas vykdyti**

Teismas, priėmęs nuosprendį apriboti juridinio asmens veiklą arba likviduoti juridinį asmenį, įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašą išsiunčia antstoliui, kurio veiklos teritorijoje yra juridinio asmens buveinė, vykdyti ir apie tai praneša juridinių asmenų registro tvarkytojui. Juridinių asmenų registro tvarkytojas įtraukia šią informaciją į registrą.

#### **27 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo bausmės vykdymas**

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą įvykdyti nuosprendį gera valia. Raginime nurodoma,

kokia juridinio asmens veikla turi būti nutraukta arba koks juridinio asmens padalinys turi būti uždarytas, ir nustatomas terminas, per kurį juridinis asmuo privalo tai padaryti.

2. Juridinis asmuo, atlikęs raginime nurodytus veiksmus, apie tai raštu praneša antstoliui. Antstolis, patikrinęs juridinio asmens atliktus veiksmus, privalo surašyti nuosprendžio vykdymo aktą. Šio akto formą nustato Teisingumo ministerija.

3. Jei juridinis asmuo dėl objektyvių priežasčių negali per nustatytą terminą atlikti raginime nurodytų veiksmų, antstolis turi teisę juridinio asmens motyvuotu prašymu nustatytą terminą pratęsti. Patvarkymas nepratęsti raginime nustatyto termino gali būti skundžiamas antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Jei juridinis asmuo per nustatytą terminą neįvykdo raginime nurodytų veiksmų, antstolis arba jo paskirtas asmuo atlieka nuosprendžiui vykdyti būtinus veiksmus.

5. Antstolis visą baudmės vykdymo laikotarpį pats arba per paskirtą asmenį kontroliuoja, kaip juridinis asmuo laikosi nuosprendyje nustatytų veiklos apribojimų.

### **28 straipsnis. Juridinio asmens likvidavimo baudmės vykdymas**

1. Antstolis per septynias darbo dienas nuo nuosprendžio nuorašo gavimo dienos išsiunčia juridiniam asmeniui raginimą per nuosprendyje nustatytą terminą nutraukti visą ūkinę, komercinę, finansinę ar profesinę veiklą ir uždaryti visus juridinio asmens padalinius, taip pat atlikti kitas likvidavimo procedūras ir juridinį asmenį išregistruoti iš juridinių asmenų registro. Be to, raginime nurodomas terminas, per kurį turi būti paskirtas juridinio asmens likvidatorius ir parengtas, jei taip nusprendžia antstolis, juridinio asmens likvidavimo vykdymo planas.

2. Jei juridinio asmens organas per nustatytą terminą likvidatoriaus nepaskiria, likvidatoriumi ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų antstolio patvarkymu skiriamas antstolis arba kitas likvidatoriui keliamus reikalavimus atitinkantis asmuo.

3. Juridinio asmens organo bei likvidatoriaus veiksmus vykdant juridinio asmens likvidavimą nustato Civilinis kodeksas ir kiti teisės aktai. Apie juridinio asmens likvidavimą pagal teismo nuosprendį likvidatorius paskelbia viešai vieną kartą ir praneša raštu visiems kreditoriams.

4. Jei juridinio asmens organas arba likvidatorius dėl objektyvių priežasčių negali per nuosprendyje nustatytą terminą juridinio asmens likviduoti, antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismas, gavęs juridinio asmens arba likvidatoriaus motyvuotą prašymą ir antstolio išvadą, turi teisę nustatytą terminą pratęsti.

### **29 straipsnis. Specialiosios antstolio teisės vykdant juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes**

Vykdydamas juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmes, antstolis turi šias specialiąsias teises:

1) paskirti arba pakeisti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą arba kontrolę atsakingą asmenį;

2) paskirti arba pakeisti juridinio asmens likvidatorių;

3) gauti už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingo asmens ir (ar) likvidatoriaus atliktų veiksmų vykdant juridinio asmens veiklos apribojimą arba likvidavimą rašytinę ataskaitą. Ši ataskaita turi būti pateikta per penkias darbo dienas nuo antstolio reikalavimo gavimo dienos;

4) įpareigoti juridinį asmenį, juridinio asmens likvidatorių ar už juridinio asmens veiklos apribojimo vykdymą atsakingą asmenį per antstolio nustatytą terminą parengti ir pateikti preliminarų juridinio asmens veiklos apribojimo arba likvidavimo vykdymo planą;

5) tikrinti, kaip vykdoma juridinio asmens veiklos apribojimo ar likvidavimo baudmė.

### **30 straipsnis. Vengimo vykdyti juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmę pasekmės**

Juridinio asmens darbuotojas, atsakingas už juridiniam asmeniui paskirtos juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo baudmės vykdymą, jos nevykdęs, atsako pagal Baudžiamojo kodekso 244 straipsnį.

**31 straipsnis. Juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo veiksmų pabaiga**

Kai įvykdyta juridinio asmens veiklos apribojimo arba juridinio asmens likvidavimo bausmė, antstolis apie tai praneša nuosprendį priėmusiam teismui.

**III DALIS  
NUTEISTŪJŲ ASMENINIŲ TEISIŲ APRIBOJIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA  
IR SĄLYGOS**

**VII SKYRIUS**

**Neteko galios nuo 2011-07-05.**

*Skyriaus pakeitimai:*

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

**VIII SKYRIUS  
VIEŠŪJŲ DARBŲ BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

**39 straipsnis. Viešųjų darbų bausmės vykdymo pradžia ir vieta**

1. Nuosprendis, kuriuo paskirta viešųjų darbų bausmė, pradedamas vykdyti nuo jo nuorašo gavimo probacijos tarnyboje dienos.

2. Viešųjų darbų atlikimo vietą ir darbą parenka probacijos tarnyba pagal sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitų valstybės ar savivaldybių institucijų, nevyriausybinė organizacijų (toliau – darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė) paraiškas. Darbas parenkamas atsižvelgiant, kiek tai įmanoma, į nuteistojo specialybę ar profesiją, gyvenamąją vietą ir nuteistojo pageidavimą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-743](#), 2010-04-13, *Žin.*, 2010, Nr. 48-2293 (2010-04-27)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

**40 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-09-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

**41 straipsnis. Viešųjų darbų atlikimo sąlygos**

1. Nuteistasis, kuriam paskirta viešųjų darbų bausmė, privalo per teismo paskirtą laiką neatlygintinai dirbti teismo nustatytą valandų skaičių per mėnesį visuomenės labui.

2. Viešuosius darbus atliekantiems nuteistiesiems netaikomas Darbo kodeksas ir kiti darbo įstatymai. Viešuosius darbus atliekantys nuteistieji gali savo noru apdrausti sveikatą Sveikatos draudimo įstatymo ir kitų sveikatos draudimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kita valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, nevyriausybė organizacija, kurioje atliekami viešieji darbai, turi užtikrinti nuteistiesiems saugias ir sveikas darbo sąlygas, atitinkančias darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Nuteistieji prieš viešųjų darbų pradžią instruktuojami, kaip saugiai dirbti jiems paskirtus darbus, ir, jei reikia, nemokamai aprūpinami asmeninėmis apsaugos priemonėmis.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2555](#), 2019-11-28, paskelbta TAR 2019-12-10, i. k. 2019-19863

4. Žala, kurią padaro nuteistasis atlikdamas viešuosius darbus sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai, nevyriausybinei



organizacijai, kurioje atliekami viešieji darbai, arba tretiesiems asmenims, taip pat žala, kurią viešųjų darbų atlikimu nuteistajam padaro sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų ar kita valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, nevyriausybinių organizacija, kurioje atliekami viešieji darbai, arba tretieji asmenys, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka ir pagrindais.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2555](#), 2019-11-28, paskelbta TAR 2019-12-10, i. k. 2019-19863

#### **42 straipsnis. Viešųjų darbų atlikimo laikas**

1. Viešųjų darbų atlikimo laikas skaičiuojamas mėnesiais.
2. Nuteistojo dirbtų valandų skaičius per mėnesį turi būti ne mažesnis už teismo paskirtą bausmės laiką. Jeigu nuteistasis dėl ligos ar kitų pateisinamų priežasčių nustatyto darbo valandų skaičiaus neišdirbo, teismas probacijos tarnybos teikimu gali pratęsti viešųjų darbų laiką, kol nuteistasis išdirbs paskirtas valandas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

3. Į viešųjų darbų bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirto sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas buvo nutrauktas, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

#### **43 straipsnis. Probacijos tarnybos teisės ir pareigos vykdant viešųjų darbų bausmę**

1. Vykdydama viešųjų darbų bausmę, probacijos tarnyba turi teisę:
  - 1) kviesi nuteistąjį atvykti į probacijos tarnybą;
  - 2) neatlygintinai gauti iš valstybės, savivaldybių ir kitų institucijų, įstaigų, organizacijų valstybės informacinių išteklių duomenis ir dokumentus bei kitą informaciją, reikalingus viešųjų darbų bausmei įvykdyti, arba susipažinti su šia informacija;
  - 3) tvarkyti nuteistųjų asmens duomenis;
  - 4) sudaryti ir nutraukti sutartis su darbdaviais, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė;
  - 5) lankytis viešųjų darbų atlikimo vietose.
2. Probacijos tarnyba gali turėti ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių.
3. Vykdydama viešųjų darbų bausmę, probacijos tarnyba privalo:
  - 1) motyvuoti ir skatinti nuteistuosius atlikti viešuosius darbus;
  - 2) bendradarbiauti su darbdaviais, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė;
  - 3) tikrinti, kaip nuteistasis atlieka viešuosius darbus ir kaip darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, vykdo šiame Kodekse nustatytas pareigas;
  - 4) Baudžiamojo kodekso ir šio Kodekso nustatytais atvejais pateikti teikimą teismui dėl nuteistojo viešųjų darbų bausme atleidimo nuo bausmės arba šios bausmės pakeitimo kita bausme, viešųjų darbų laiko pratęsimo;
  - 5) teikti informaciją nuteistiesiems apie bausmės vykdymo tvarką ir sąlygas, jų teises ir pareigas;
  - 6) užtikrinti informacijos apie nuteistąjį konfidencialumą;
  - 7) atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytas pareigas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, Žin., 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **44 straipsnis. Darbdavių, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, pareigos**

Darbdaviai, pas kuriuos atliekama viešųjų darbų bausmė, privalo:

- 1) kontroliuoti nuteistųjų elgesį darbo metu;
- 2) pranešti probacijos tarnybai apie nuteistųjų vengimą atlikti bausmę, apie nuteistųjų laikinąjį nedarbingumą, sužalojimą ir mirtį, taip pat kitas svarbias aplinkybes;
- 3) tvarkyti nuteistųjų darbo laiko apskaitą ir šiuos duomenis kartą per mėnesį pateikti probacijos tarnybai;
- 4) atlikti kitas šiame Kodekse, Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir su probacijos tarnyba sudarytoje sutartyje nustatytas pareigas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **45 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2015-09-01*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **IV DALIS**

## **BAUSMIŲ, KURIOMIS APRIBOJAMA NUTEISTŪJŲ LAISVĖ, VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

### **IX SKYRIUS**

## **LAISVĖS APRIBOJIMO IR AREŠTO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

### **PIRMASIS SKIRSNIS**

## **LAISVĖS APRIBOJIMO BAUSMĖS VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

#### **46 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės vykdymo pradžia**

Nuosprendis, kuriuo paskirtas laisvės apribojimas, pradedamas vykdyti nuo įsiteisėjusio nuosprendžio nuorašo gavimo probacijos tarnyboje dienos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **46<sup>1</sup> straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė, pareigos ir jiems taikomi draudimai**

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas laisvės apribojimas, privalo:

1) atvykti į probacijos tarnybą per tris darbo dienas nuo teismo nuosprendžio (nutarties), kuriuo paskirta laisvės apribojimo bausmė, įsiteisėjimo arba probacijos tarnybos šaukimo gavimo;

2) laikytis nustatytų draudimų, vykdyti paskirtas baudžiamojo poveikio priemones arba auklėjamojo poveikio priemones ir (ar) įpareigojimus, informuoti probacijos tarnybą apie jų vykdymą ir (ar) pateikti tai patvirtinančius dokumentus;

3) pranešti probacijos tarnybai apie savo gyvenamąją, darbo ar mokymosi vietą, išvykimą už gyvenamosios vietos miesto (rajono) ribų;

4) intensyvios priežiūros metu dėvėti elektroninio stebėjimo įtaisą ir laikytis intensyvios priežiūros sąlygų, pranešti probacijos tarnybai apie elektroninio stebėjimo įtaiso praradimą ar pastebėtą šio įtaiso gedimą.

2. Nuteistiesiems, kuriems paskirta laisvės apribojimo bausmė ir vykdoma intensyvi priežiūra, draudžiama nusiimti, gadinti ar sunaikinti elektroninio stebėjimo įtaisą.

*Papildyta straipsniu:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **47 straipsnis. Laisvės apribojimo bausmės atlikimo sąlygos**

1. Ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo įsiteisėjusio nuosprendžio, pagal kurį turi būti vykdoma nuteistojo intensyvi priežiūra, nuorašo gavimo probacijos tarnyboje, nuteistajam uždedamas elektroninio stebėjimo įtaisas ir prireikus teismo nustatytoje nuteistojo buvimo

vietoje sumontuojama elektroninio stebėjimo įranga, o nuteistasis pasirašytinai supažindinamas su elektroninio stebėjimo įtaiso naudojimo instrukcija. Jei nuteistasis yra nepilnametis, su šia instrukcija pasirašytinai supažindinamas ir jo atstovas pagal įstatymą.

2. Intensyvios priežiūros metu elektroninio stebėjimo įtaisas nuo nuteistojo gali būti nuimamas šiais atvejais:

1) elektroninio stebėjimo įtaisas trukdo nuteistajam teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

2) dėl dėvimo elektroninio stebėjimo įtaiso gedimo būtina jį pakeisti kitu;

3) nuteistajam taikoma kardomoji priemonė – suėmimas.

3. Elektroninio stebėjimo įtaisas nuo nuteistojo nuimamas paskutinę intensyvios priežiūros vykdymo dieną.

4. Intensyvios priežiūros sąlygų laikymosi kontrolės taisyklės tvirtina Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) direktorius.

5. Kai nuteistasis yra teismo įpareigotas dalyvauti elgesio pataisos programoje, elgesio pataisos programą jam parenka probacijos tarnyba. Elgesio pataisos programą gali įgyvendinti probacijos tarnyba arba kitos įstaigos, organizacijos ar kiti asmenys. Už dalyvavimą kitų įstaigų, organizacijų ar kitų asmenų įgyvendinamose elgesio pataisos programose susimoka pats nuteistasis.

6. Kai nuteistasis yra teismo įpareigotas neatlygintinai išdirbti iki 200 valandų sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų įstaigose ar nevalstybinėse organizacijose, kurios rūpinasi senyvo amžiaus asmenimis, asmenimis su negalia ar kitais pagalbos reikalingais žmonėmis (toliau – darbdaviai, pas kuriuos atliekami nemokami darbai), vykdant šį įpareigojimą, taikomos šio Kodekso 39 straipsnio 2 dalies, 41 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių ir 44 straipsnio nuostatos.

7. Jeigu teismas paskyrė baudžiamajame įstatyme nenumatytų draudimų ir įpareigojimų, jų vykdymo tvarką nustato probacijos tarnyba, kiek tai įmanoma, atsižvelgdama į nuteistojo nuomonę. Nuteistasis turi teisę tokių draudimų ar įpareigojimų vykdymo tvarką apskųsti nuosprendį priėmusiam teismui. Šio teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

8. Nuteistojo atsisakymas arba nesutikimas, kad jam paskirtų draudimų laikymasis ir (ar) įpareigojimų vykdymas būtų kontroliuojamas elektroninio stebėjimo ir specialiosiomis techninėmis priemonėmis, taip pat tokių priemonių tyčinis sugadinimas prilyginamas vengimui atlikti paskirtą laisvės apribojimo bausmę.

9. Į laisvės apribojimo bausmės atlikimo laiką įskaitomas šios bausmės atlikimo metu paskirtų sulaikymo ir kardomosios priemonės – suėmimo laikas, jeigu nuteistasis vėliau buvo išteisintas arba ikiteisminis tyrimas ar baudžiamoji byla buvo nutraukti, arba kardomoji priemonė buvo pripažinta nepagrįsta (neteisėta).

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **48 straipsnis. Probacijos tarnybos teisės ir pareigos vykdant laisvės apribojimo bausmę**

1. Vykdama laisvės apribojimo bausmę, probacijos tarnyba, be šio Kodekso 43 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų teisių, taip pat turi teisę:

1) lankytis nuteistojo gyvenamojoje vietoje, nemokamų darbų atlikimo vietoje;

2) Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka nuteistajam teismo paskirtų baudžiamojo poveikio priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonių, įpareigojimų vykdymą ir draudimų laikymąsi kontroliuoti elektroninio stebėjimo ir specialiosiomis techninėmis priemonėmis;

3) sudaryti ir nutraukti sutartis su darbdaviais, pas kuriuos atliekami nemokami darbai, įmonėmis, įstaigomis, organizacijomis ar kitais asmenimis, kurie įgyvendina elgesio pataisos programas.

2. Vykdama laisvės apribojimo bausmę, probacijos tarnyba privalo:

1) tikrinti, kaip nuteistasis vykdo paskirtas baudžiamojo poveikio priemones arba auklėjamojo poveikio priemones, įpareigojimus, laikosi intensyvios priežiūros sąlygų ir nustatytų draudimų;

2) tikrinti, kaip darbdaviai, pas kuriuos atliekami nemokami darbai, atlieka šiame Kodekse nustatytas pareigas;

3) Baudžiamojo kodekso nustatytais atvejais pateikti teikimą teismui dėl laisvės apribojimo bausmės atlikimo sąlygų pakeitimo ar šios bausmės pakeitimo kita bausme;

4) atlikti šio Kodekso 43 straipsnio 3 dalies 5 ir 6 punktuose ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytas pareigas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **49 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-09-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **ANTRASIS SKIRSNIS AREŠTO BAUSMĖS ATLIKIMO TVARKA IR SĄLYGOS**

#### **50 straipsnis. Arešto bausmės atlikimo vieta**

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, šią bausmę atlieka pataisos įstaigoje.

2. Visas areštas atliekamas vienoje pataisos įstaigoje. Perkelti nuteistąjį atlikti arešto iš vienos pataisos įstaigos į kitą leidžiama dėl ligos arba išimtinių aplinkybių, kliudančių nuteistąjį toliau laikyti toje pačioje pataisos įstaigoje. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **51 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirta arešto bausmė, pristatymas ir savarankiškas atvykimas į pataisos įstaigas**

1. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, kai vykdomas suėmimas, ne vėliau kaip per tris paras po nuosprendžio įsiteisėjimo dienos pristatomi į pataisos įstaigą.

2. Iš tardymo izoliatoriaus į pataisos įstaigą nuteistuosius pristato Viešojo saugumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Viešojo saugumo tarnyba) arba kitos teisę konvojuoti nuteistuosius turinčios institucijos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

3. Nuteistieji, kuriems paskirtas areštas, kai suėmimas nevykdomas, ne vėliau kaip per septynias dienas po nuosprendžio įsiteisėjimo privalo atvykti į pataisos įstaigą atlikti arešto bausmės. Pataisos įstaigas, kuriose arešto bausme nuteisti asmenys atlieka bausmę, nustato Kalėjimų departamento direktorius.

4. Nuteistasis, dėl ligos ar kitų objektyvių priežasčių negalintis nustatytu laiku atvykti į arešto bausmės atlikimo vietą, privalo iki šio straipsnio 3 dalyje nustatyto termino pabaigos apie tai pranešti pataisos įstaigos, kurioje jis turėtų atlikti arešto bausmę, administracijai ir susiderinti su ja atvykimo atlikti bausmės datą.

5. Nuteistųjų, kurie neatvyko atlikti arešto bausmės ir nepranešė pataisos įstaigos administracijai apie neatvykimo priežastis, paiešką atlieka policija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **52 straipsnis. Nuteistųjų, kuriems paskirta arešto bausmė, izoliuotas arba atskiras laikymas**

1. Arešto bausmę atliekantys vyrai ir moterys, suaugusieji ir nepilnamečiai turi būti laikomi izoliuoti vieni nuo kitų, taip pat nuo nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes. Izoliuoti nuo kitų arešto bausmę atliekančių nuteistųjų taip pat laikomi buvę ir esami valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, kurie pirmą kartą atlieka arešto bausmę. Nuteistieji, kuriems paskirta arešto bausmė, vieni nuo kitų izoliuojami arba atskirai laikomi ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

2. Pataisos įstaigos direktoriaus sprendimu izoliuoti nuo kitų nuteistųjų gali būti laikomi ir kiti šio straipsnio 1 dalyje nenurodyti nuteistieji.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **53 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-06**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **54 straipsnis. Arešto bausmės vykdymo režimas**

1. Režimas – tai diferencijuotų arešto bausmės vykdymo sąlygų ir atliekančių areštą nuteistųjų elgesio taisyklių visuma. Pagrindiniai režimo reikalavimai yra šie: būtinas nuteistųjų izoliavimas ir jų dinaminė priežiūra; reikalavimas, kad nuteistieji tiksliai ir nenukrypdami atliktų savo pareigas ir laikytųsi dienotvarkės.

2. Arešto metu daroma nuteistųjų asmens krata. Nuteistųjų asmens kratą daro tos pačios lyties asmenys.

3. Nuteistieji, atlikdami arešto bausmę, gali turėti savo baudžiamosios bylos medžiagą, laikrodžių, pagamintų ne iš brangiųjų metalų, dėvėti savo drabužius ir avėti savo avalynę. Kitų savų daiktų arešto bausmę atliekantiems nuteistiesiems turėti draudžiama.

4. Pas arešto bausmę atliekančius nuteistuosius rasti pinigai ir vertingi daiktai paimami ir motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu perduodami į socialinės paramos nuteistiesiems fondą. Kiti rasti daiktai teisingumo ministro tvirtinamų Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka sunaikinami.

5. Areštą atliekančių nuteistųjų dienotvarkėje turi būti griežtai reglamentuotas jų elgesys visą parą ir nustatytas nuteistųjų poilsio (aštuonios valandos), pasivaikščiavimo, socialinės reabilitacijos, užimtumo darbine ir (ar) kita veikla laikas. Dienotvarkė paskelbiama nuteistiesiems. Areštą atliekančių nuteistųjų dienotvarkę nustato pataisos įstaigos direktorius įsakymu.

6. Vykdamt arešto bausmę, gali būti naudojamos šio Kodekso 114 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 118 ir 119 straipsniuose nustatytos priemonės.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **55 straipsnis. Areštą atliekančių nuteistųjų teisės ir pareigos**

1. Areštą atliekantys nuteistieji turi šio Kodekso 11–15, 100, 101, 105, 106, 108–110 straipsniuose nustatytas teises ir pareigas.

2. Areštą atliekantys nuteistieji turi teisę du kartus per savaitę paskambinti telefonu ir gauti vieną trumpalaikį (iki trijų valandų) pasimatymą per trisdešimt parų. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta specialiose patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas negalimas. Neatskiriant nuteistojo nuo lankytojų vyksta trumpalaikiai pasimatymai su sutuoktiniu, sugyventiniu, artimaisiais giminaičiais ir asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių

ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Trumpalaikis pasimatymas, kurio metu pažeidžiama trumpalaikių pasimatymų tvarka, nedelsiant nutraukiamas. Jeigu pakartotinai pažeidžiama trumpalaikių pasimatymų tvarka, kiti nuteistojo trumpalaikiai pasimatymai vyksta specialiose patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas negalimas. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta pataisos įstaigos atstovo akivaizdoje, tačiau šis pokalbio nesiklauso. Pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas turi teisę leisti nuteistiesiems papildomai paskambinti telefonu ir suteikti papildomų trumpalaikių pasimatymų socialiniams ryšiams palaikyti. Jeigu nuteistasis serga sunkia jo gyvybei gresiančia liga, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas privalo leisti nuteistą aplankyti jo sutuoktiniui, sugyventiniui, artimiesiems giminaičiams ir asmeniui, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Toks aplankymas neįskaitomas į pasimatymus. Skambinimo telefonu, pasimatymų ir areštą atliekančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

3. Pataisos įstaigos aprūpina areštą atliekančius nuteistuosius, pageidaujančius kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijas, nevyriausybinės organizacijas ir tarptautines institucijas su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais, vokais, pašto ženklais, rašymo priemonėmis ir popieriumi arba sudaro sąlygas į šias institucijas ar organizacijas kreiptis elektroninių ryšių priemonėmis.

4. Areštą atliekantys nuteistieji turi teisę kasdien ne trumpiau kaip vieną valandą, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, nepilnamečiai ir ligoniai (pagal gydytojo išvadą) – ne trumpiau kaip dvi valandas pasivaikščioti. Pasivaikščiojimai vyksta laikantis šio Kodekso 52 ir 103 straipsniuose nustatytų reikalavimų.

5. Sugyventinis yra Civilinio kodekso 3.229 straipsnyje nurodytas asmuo, artimieji giminaičiai – Civilinio kodekso 3.135 straipsnyje nurodyti asmenys.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, *paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, *paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180*

## **56 straipsnis. Areštą atliekančių nuteistųjų darbas**

1. Areštą atliekantis nuteistasis gali dirbti, jei pataisos įstaigos administracija pasiūlo darbą ir nuteistasis sutinka. Dirbantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso 128 straipsnio 1–5 dalių, 129 straipsnio, 131 straipsnio 1, 2 ir 5 dalių, 132 straipsnio 1, 3 ir 4 dalių taisyklės, nustatytos pataisos namuose paprastosios grupės sąlygomis laikomiems nuteistiesiems.

2. Pataisos įstaigos administracija turi teisę nemokėdama už darbą įtraukti nuteistuosius tik į pataisos įstaigos ir gretimų teritorijų tvarkymo bei nuteistųjų kultūros ir buitines sąlygų gerinimo darbus. Tokius darbus nuteistieji atlieka paeiliui ir darbas neturi trukti ilgiau kaip tris valandas per dieną.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, *paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180*

## **57 straipsnis. Socialinės rehabilitacijos organizavimas**

1. Areštą atliekančių nuteistųjų socialinę rehabilitaciją organizuoja Kalėjimų departamentas, įgyvendina pataisos įstaigos administracija, įtraukdama į šią veiklą valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, organizacijas, asociacijas, religines bendruomenes ir bendrijas, kitus juridinius asmenis ar jų padalinius ir savanorius.

2. Socialinės rehabilitacijos metu įgyvendinamos Kalėjimų departamento direktoriaus akredituotos elgesio pataisos programos, taikomos nuteistųjų socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo priemonės, teikiama pagalba nuteistiesiems sprendžiant asmenines ir socialines problemas, psichologinė pagalba, atliekama individuali ar grupinė psichologinė

terapija, taip pat kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistiesiems socialiai reabilituotis.

3. Areštą atliekančių nuteistųjų (išskyrus nuteistuosius iki šešiolikos metų) bendrasis ugdymas, profesinis mokymas ir aukštojo mokslo studijos neorganizuojami. Areštą atliekančių nuteistųjų iki šešiolikos metų bendrasis ugdymas organizuojamas šio Kodekso 147 straipsnyje nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **58 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2019-07-06*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

#### **59 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2019-07-06*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **60 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2019-07-06*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

#### **61 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2019-07-06*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **X SKYRIUS**

### **LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMIŲ VYKDYMO TVARKA IR SĄLYGOS**

#### **PIRMASIS SKIRSNIS**

#### **PATAISOS ĮSTAIGŲ RŪŠYS, NUTEISTŲJŲ SIUNTIMO Į JAS IR LAIKYMO JOSE TVARKA**

##### **62 straipsnis.** *Pataisos įstaigų rūšys*

1. Laisvės atėmimo bausmę vykdančios pataisos įstaigos yra šių rūšių: pataisos namai, kalėjimai, atviros kolonijos ir laisvės atėmimo vietų ligoninės.

2. Pataisos įstaiga gali vykdyti kelias ar visas šio straipsnio 1 dalyje nurodytų rūšių pataisos įstaigų funkcijas, taip pat kardomąjį kalinimą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

##### **63 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2019-07-06*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

##### **64 straipsnis.** *Didžiausias pataisos įstaigoje laikomų nuteistųjų skaičius*

Didžiausią pataisos įstaigoje leidžiamų laikyti nuteistųjų skaičių nustato Kalėjimų departamento direktorius.

*Straipsnio pakeitimai:*

**65 straipsnis. Konkrečios pataisos įstaigos nustatymo pagrindai**

Į konkrečią pataisos įstaigą, nustatytą Kalėjimų departamento, nuteistąjį siunčia kardomojo kalnimo vietos administracija atsižvelgdama į nuteistojo asmenybės pavojingumą, visuomenės saugumą, padarytos nusikalstamos veikos pavojingumą ir pobūdį, nuteistojo sveikatą, psichologines savybes, amžių, darbingumą, turimą specialybę ir požiūrį į darbą.

**66 straipsnis. Nuteistųjų siuntimo į pataisos įstaigas ir priėmimo jose tvarka**

1. Po nuosprendžio įsiteisėjimo nuteistasis, kuriam paskirta laisvės atėmimo bausmė, suimamas.

2. Nuteistąjį, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, kardomojo kalnimo vietos administracija ne vėliau kaip per dešimt dienų nuo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nusiunčia į pataisos įstaigą.

3. Nuteistieji, kuriems panaikintas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigų ir kurie siunčiami atlikti likusią bausmės dalį, iš karto pasiunčiami į tą pačią pataisos įstaigą, kurioje jie atliko bausmę.

4. Nėščios moterys bei motinos, turinčios vaikų iki trejų metų, į pataisos įstaigą siunčiamos šio Kodekso 151 straipsnyje nustatyta tvarka.

5. Nuteistųjų siuntimo į pataisos įstaigas, taip pat priėmimo jose tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

6. Pataisos įstaigos administracija apie nuteistojo atvykimą per tris darbo dienas praneša nuosprendį priėmusiam teismui ir nuteistojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams.

7. Į pataisos įstaigas nuteistuosius, kuriems paskirtas terminuotas laisvės atėmimas arba laisvės atėmimas iki gyvos galvos, pristato Viešojo saugumo tarnyba arba kitos teisę konvojuoti nuteistuosius turinčios institucijos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

**67 straipsnis. Nuteistųjų laikinas palikimas kardomojo kalnimo vietose ir nuteistųjų perkėlimas iš pataisos įstaigos į kardomojo kalnimo vietas**

Nuteistųjų laikino palikimo kardomojo kalnimo vietose ir nuteistųjų perkėlimo iš pataisos įstaigų į kardomojo kalnimo vietas pagrindus ir tvarką, taip pat esančių kardomojo kalnimo vietose nuteistųjų teisinę padėtį nustato Baudžiamojo proceso kodeksas ir Suėmimo vykdymo įstatymas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

**68 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas iš vienos grupės į kitą**

1. Nuteistasis iš paprastosios grupės į lengvąją grupę perkeliamas, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikęs ne mažiau kaip šešis mėnesius, o nepilnametis – atlikęs ne mažiau kaip tris mėnesius paskirtos bausmės paprastosios grupės sąlygomis, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – atlikęs ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį paskirtos bausmės;

2) per paskutinius šešis bausmės atlikimo mėnesius, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – per paskutinius tris bausmės atlikimo mėnesius nebuvo atsisakęs pataisos įstaigos administracijos jam pasiūlyto darbo;

3) vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytas priemones;



4) per paskutinius šešis bausmės atlikimo mėnesius nebuvo baustas už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą ir (arba) nebuvo baustas administracine tvarka, o kai paskirta bausmė yra trumpesnė kaip vieneri metai, – nebuvo baustas per visą atliktos bausmės laiką;

5) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką.

2. Nuteistasis iš lengvosios grupės grąžinamas į paprastąją grupę, kai atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) atsisakė pataisos įstaigos administracijos jam pasiūlyto darbo;

2) už administracinį nusižengimą, padarytą bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jam paskiriama administracinė nuobauda;

3) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą, padarytą bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jis atliko šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nustatytą nuobaudą;

4) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus, padarytus bausmę atliekant lengvojoje grupėje, jam buvo du kartus per vienerius metus skirtos nuobaudos, nenurodytos šios dalies 3 punkte;

5) nevykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytų priemonių;

6) nustatoma, kad jam bausmę atliekant lengvojoje grupėje nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

3. Nuteistasis iš paprastosios grupės į drausmės grupę perkeliamas, kai atitinka bent vieną iš šių sąlygų:

1) už administracinį nusižengimą, padarytą bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jam paskiriama administracinė nuobauda;

2) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą, padarytą bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jis atliko šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nustatytą nuobaudą;

3) už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus, padarytus bausmę atliekant paprastojoje grupėje, jam buvo tris kartus per vienerius metus skirtos nuobaudos, nenurodytos šios dalies 2 punkte;

4) nevykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytų priemonių;

5) nustatoma, kad jam bausmę atliekant paprastojoje grupėje nusikalstamo elgesio rizika akivaizdžiai padidėjo.

4. Nuteistasis, kuris bausmės atlikimo metu šio straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais iš lengvosios grupės buvo grąžintas į paprastąją grupę, į lengvąją grupę pakartotinai perkeliamas, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) paprastojoje grupėje po grąžinimo į ją yra atlikęs ne mažiau kaip šešis mėnesius paskirtos bausmės;

2) per paskutinius šešis bausmės atlikimo mėnesius nebuvo atsisakęs pataisos įstaigos administracijos jam pasiūlyto darbo;

3) atitinka šio straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 5 punktuose nustatytas sąlygas.

5. Nuteistasis, kuris bausmės atlikimo metu šio straipsnio 3 dalyje nustatytais atvejais iš paprastosios grupės buvo perkeltas į drausmės grupę, į paprastąją grupę grąžinamas, kai atitinka visas šias sąlygas:

1) drausmės grupėje po perkėlimo į ją yra atlikęs ne mažiau kaip šešis paskutinius bausmės atlikimo mėnesius;

2) per paskutinius šešis bausmės atlikimo mėnesius nebuvo atsisakęs pataisos įstaigos administracijos jam pasiūlyto darbo;

3) vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nurodytas priemones;

4) neturi galiojančių nuobaudų už padarytus bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimus.

6. Pirmą kartą po nuosprendžio įsiteisėjimo į pataisos įstaigą atvykęs nuteistasis priskiriamas paprastajai grupei.

7. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkto, 2 dalies 1 punkto, 4 dalies ir 5 dalies 2 punkto nuostatos dėl nuteistojo darbo netaikomos nuteistiesiems, nurodytiems šio Kodekso 125 straipsnio 2 dalyje arba Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais nuo darbo atleistiems nuteistiesiems.

8. Nuteistųjų nusikalstamo elgesio rizikos pokyčių vertinimo metodiką tvirtina Kalėjų departamento direktorius.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **69 straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas į kitas pataisos įstaigas**

1. Nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, gali būti perkeltas iš vienos pataisos įstaigos į kitą toliau atlikti bausmės, jeigu tai reikalinga:

1) siekiant apriboti jo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems arba

2) palengvinti nuteistojo socialinę reabilitaciją, arba

3) užtikrinti veiksmingesnę nuteistojo priežiūrą ir saugumą, arba

4) vykdant nuteistojo perdavimo į užsienio valstybę, kurios pilietybę jis turi, toliau atlikti terminuoto laisvės atėmimo ar laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės procedūras arba kitais šiame Kodekse nustatytais atvejais.

2. Laisvės atėmimo bausmę lengvosios grupės sąlygomis atliekantys nuteistieji, kuriems gali būti taikomas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos, gali būti perkelti į tos pačios arba kitos pataisos įstaigos ar tardymo izoliatoriaus specialų padalinį – pusiaukelės namus, kur nuteistieji intensyviai rengiami būti paleisti iš pataisos įstaigos, jeigu jie atitinka visas šias sąlygas:

1) yra atlikę ne mažiau kaip vieną ketvirtadalį bausmės, o nuteistieji, kuriems iš dalies atidėtas bausmės vykdymas buvo panaikintas, taip pat kuriems lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos buvo panaikintas ir jie teismo nutartimi buvo nukreipti atlikti likusios nuosprendžiu paskirtos laisvės atėmimo bausmės dalies, – yra atlikę ne mažiau kaip šešis mėnesius laisvės atėmimo bausmės nuo teismo nutarties dėl bausmės vykdymo atidėjimo ar lygtinio paleidimo panaikinimo ir nukreipimo į pataisos įstaigą vykdymo pradžios;

2) iki galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo jam liko ne daugiau kaip vieneri metai;

3) vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nustatytas priemonės;

4) jų nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba bausmės atlikimo metu ši rizika buvo akivaizdžiai sumažinta;

5) neturi galiojančių nuobaudų už bausmės atlikimo metu padarytus teisės aktų pažeidimus;

6) laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu nebuvo perkelti iš atviros kolonijos ar pusiaukelės namų į pataisos namus dėl teisės aktų pažeidimų.

3. Laisvės atėmimo bausmę lengvosios grupės sąlygomis atliekantys ir šio straipsnio 2 dalies 3, 4, 5 ir 6 punktuose nustatytas sąlygas atitinkantys nuteistieji, kuriems negali būti taikomas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos, atlikę tris ketvirtadalius laisvės atėmimo bausmės ir likus ne daugiau kaip vieneriems metams iki bausmės pabaigos, perkeliama į atvirą koloniją, o kai jiems būtinas intensyvus rengimas prieš paleidžiant iš pataisos įstaigos, – į pusiaukelės namus.

4. Į pusiaukelės namus perkelti nuteistieji turi šio Kodekso 91 straipsnio 1 dalies 1, 3, 4, 6, 7, 8 ir 10 punktuose nustatytas teises. Pusiaukelės namuose laikomi nuteistieji, kurie be pateisinamų priežasčių nedirba ar nesimoko arba kelia pavojų pusiaukelės namų administracijai ar kitiems asmenims, arba sistemingai daro teisės aktų pažeidimus, pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu grąžinami iš pusiaukelės namų į pataisos namus.

5. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu nuteistųjų, perkeltų į pusiaukelės namus, elgesio kontrolė Kalėjų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

6. Teisę perkelti nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą turi Kalėjų departamento direktorius, o toje pačioje įstaigoje pagal šio straipsnio 2, 3 ir 5 dalyse nurodytus reikalavimus – pataisos įstaigos, kurioje atlieka bausmę nuteistasis, direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą, taip pat perkėlimo į pusiaukelės namus ir grąžinimo iš jų tvarką nustato Kalėjų departamento direktorius.

7. Nuteistasis gali būti ne ilgiau kaip septynioms paroms laikinai perkeltas iš vienos pataisos įstaigos į kitą, jei jo dalyvavimas būtinas atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus arba nagrinėjant bylą teisme. Perkėlimas galimas tik tada, jei minėtų veiksmų neįmanoma atlikti pataisos įstaigoje, kurioje nuteistasis atlieka bausmę, arba jei jo dalyvavimo negalima užtikrinti garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ar kitomis priemonėmis ir būdais. Nuteistasis į kitą pataisos įstaigą dėl dalyvavimo atliekant ikiteisminio tyrimo veiksmus laikinai perkeliamas motyvuota ikiteisminio tyrimo teisėjo nutartimi ar motyvuotu prokuroro nutarimu, o dėl bylos nagrinėjimo teisme – motyvuota teisėjo ar teismo nutartimi. Kai nuteistojo perkėlimas nebereikalingas, jis kaip įmanoma greičiau grąžinamas į įstaigą, kurioje atlieka bausmę.

8. Motyvuotu ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro motyvuotu sprendimu nuteistasis gali būti ne ilgiau kaip vienai dienai iš pataisos įstaigos pristatomas į procesinių veiksmų atlikimo vietą, jei šių veiksmų neįmanoma atlikti garso ir vaizdo nuotolinio perdavimo ar kitomis priemonėmis ir būdais. Atlikus procesinius veiksmus, nuteistasis tą pačią dieną grąžinamas į pataisos įstaigą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

## **70 straipsnis. Nuteistųjų atskiras arba izoliuotas laikymas pataisos įstaigose**

1. Nuteistųjų atskiro arba izoliuoto laikymo pataisos įstaigose tikslas yra:

1) atskirti nuteistuosius, kurie dėl padarytų nusikaltimų pobūdžio ar asmeninių savybių gali daryti neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems;

2) palengvinti nuteistųjų socialinę rehabilitaciją;

3) padėti užtikrinti nuteistųjų priežiūrą ir jų saugumą;

4) padėti užtikrinti, kad būtų laikomasi pataisos įstaigų saugumo ir valdymo reikalavimų.

2. Atskirose pataisos įstaigose arba vieni nuo kitų izoliuoti toje pačioje pataisos įstaigoje turi būti laikomi vyrai ir moterys, suaugusieji ir nepilnamečiai, taip pat skirtingoms nuteistųjų grupėms priskirti nuteistieji ir teisę be sargybos arba palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turintys nuteistieji. Kartu su nepilnamečiais gali būti laikomi dvidešimt ketverių metų amžiaus nesukakę nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmę pradėjo atlikti būdami nepilnamečiai ir kurių nusikalstamo elgesio rizika žema arba bausmės atlikimo metu buvo akivaizdžiai sumažinta. Atvirose kolonijose ir pusiaukelės namuose vyrai ir moterys gali būti laikomi kartu.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

3. Izoliuoti nuo kitų nuteistųjų toje pačioje pataisos įstaigoje arba atskirose pataisos įstaigose, jeigu yra tokia galimybė, laikomi buvę ar esantys valstybės politikai, teisėsaugos, teismų, prokuratūros, kontrolės, valdžios ir valdymo institucijų pareigūnai, kuriems pirmą kartą paskirta terminuoto laisvės atėmimo bausmė. Nuteistieji vieni nuo kitų izoliuojami arba atskirai laikomi ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

4. Pataisos įstaigos administracija turi teisę laikyti izoliuotus nuo kitų nuteistųjų buvusius ar esamus valstybės tarnautojus, nuteistus užsieniečius, neįgaliuosius, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, sergančius AIDS nuteistuosius, ribotai pakaltinamus asmenis, dorą elgesio ir dirbančius nuteistuosius, taip pat režimą pažeidinėjančius nuteistuosius.

5. Laisvės atėmimo vietų ligoninėje atskirai arba izoliuoti vieni nuo kitų laikomi vyrai ir moterys, suaugusieji ir nepilnamečiai, nuteistieji, kuriems paskirtas laisvės atėmimas iki gyvos galvos.

6. Pataisos įstaigoje bausmę atliekantis nuteistasis, kai gali kilti grėsmė jo sveikatai ar gyvybei, taip pat kai kitomis priemonėmis negalima užkirsti kelio šiurkščiam teisės aktų pažeidimui ir būtina pažeidimą darantį ar padariusį nuteistąjį izoliuoti, pataisos įstaigos direktoriaus ar jo įgalioto pareigūno sprendimu gali būti ne ilgiau kaip keturiasdešimt aštuonias valandas izoliuotas nuo kitų nuteistųjų.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

7. Pataisos namuose laikomi nuteistieji gyvenamosiose patalpose Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka užrakinami.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

## ANTRASIS SKIRSNIS PATAISOS NAMAI

### **71 straipsnis. Pataisos namuose laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji**

Pataisos namuose laisvės atėmimo bausmę atlieka nuteistieji, išskyrus nurodytuosius šio Kodekso 83 straipsnio 1 dalyje ir 90 straipsnyje.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **72 straipsnis. Nuteistųjų grupės pataisos namuose**

Laisvės atėmimo bausmę pataisos namuose atliekantys nuteistieji suskirstomi į paprastąją, lengvąją ir drausmės grupes.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

### **73 straipsnis. Paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos**

Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų asmeninių daiktų;
- 2) per du mėnesius gauti vieną ilgalaikį ir vieną trumpalaikį pasimatymą;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat šio Kodekso 95 straipsnyje nustatytu periodiškumu gauti perduodamų daiktų;
- 4) du kartus per savaitę paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti tris valandas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, Žin., 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **74 straipsnis. Lengvajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos**

Lengvajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų asmeninių daiktų;
- 2) per du mėnesius gauti du ilgalaikius ir du trumpalaikius pasimatymus;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat šio Kodekso 95 straipsnyje nustatytu periodiškumu gauti perduodamų daiktų;
- 4) tris kartus per dieną paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti keturias valandas;

6) naudotis maisto ruošimo patalpomis.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **75 straipsnis. Drausmės grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos**

1. Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų asmeninių daiktų;
- 2) per keturis mėnesius gauti vieną trumpalaikį pasimatymą;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų;
- 4) du kartus per mėnesį paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti dvi valandas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

2. Drausmės grupei priskirti nuteistieji gali būti laikomi užrakinti.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **76 straipsnis. Nuteistųjų laikymo laisvės atėmimo vietų ligoninėse sąlygos**

Nuteistieji, kurie laikomi laisvės atėmimo vietų ligoninėse ir perkelti į drausmės grupę, jeigu nėra galimybės jų laikyti atskirai, gali būti laikomi kartu su kitais nuteistaisiais, laikantis šio Kodekso 70 straipsnyje nustatytų reikalavimų.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

## **TREČIASIS SKIRSNIS NEPILNAMEČIŲ NUTEISTŪJŲ LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO YPATUMAI**

*Pakeistas skirsnio pavadinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **77 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-06**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **78 straipsnis. Bausmės atliekančių nepilnamečių nuteistųjų grupės**

Laisvės atėmimo bausmę pataisos namuose atliekantys nepilnamečiai nuteistieji suskirstomi į paprastąją ir lengvąją grupes.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **79 straipsnis. Paprastajai grupei priskirtų nepilnamečių nuteistųjų laikymo sąlygos**

Paprastajai grupei priskirti nepilnamečiai nuteistieji turi teisę:

- 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų asmeninių daiktų;
- 2) per mėnesį gauti du trumpalaikius ir vieną ilgalaikį pasimatymus;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat šio Kodekso 95 straipsnyje nustatytu periodiškumu gauti perduodamų daiktų;

4) du kartus per savaitę paskambinti telefonu;

5) kasdien pasivaikščioti tris valandas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **80 straipsnis. Lengvajai grupei priskirtų nepilnamečių nuteistųjų laikymo sąlygos**

Lengvajai grupei priskirti nepilnamečiai nuteistieji turi teisę:

- 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų asmeninių daiktų;
- 2) per mėnesį gauti keturis trumpalaikius ir vieną ilgalaikį pasimatymus;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat šio Kodekso 95 straipsnyje nustatytu periodiškumu gauti perduodamų daiktų;
- 4) tris kartus per dieną paskambinti telefonu;
- 5) kasdien pasivaikščioti keturias valandas;
- 6) naudotis maisto ruošimo patalpomis.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **81 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-06**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **82 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-06**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS KALĖJIMAI**

### **83 straipsnis. Kalėjimuose laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji**

1. Kalėjimuose laisvės atėmimo bausmę atlieka pilnamečiai asmenys (išskyrus ribotai pakaltinamus asmenis, nėščias moteris ir vaikų iki trejų metų turinčias motinas), nuteisti už labai sunkius nusikaltimus, taip pat į pataisos namų kamerų tipo patalpas perkelti nuteistieji, pasiūsti šią nuobaudą atlikti kalėjime, ir nuteistieji, kuriems paskirtas laisvės atėmimas iki gyvos galvos.

2. Kalėjimuose taip pat atlieka bausmę nuteistieji, šio Kodekso 68 straipsnyje nustatyta tvarka palikti kalėjime atlikti ūkio darbų, ir šio Kodekso 69 straipsnyje nurodyti nuteistieji, jų sutikimu perkelti iš pataisos namų tęsti bausmės atlikimo.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **84 straipsnis. Nuteistųjų grupės kalėjimuose**

Nuteistieji kalėjimuose suskirstomi į paprastąją ir drausmės grupes.

### **85 straipsnis. Paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos**

1. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų asmeninių daiktų;
- 2) per du mėnesius gauti vieną trumpalaikį pasimatymą;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, taip pat šio Kodekso 95 straipsnyje nustatytu periodiškumu gauti perduodamų daiktų;
- 4) kasdien pasivaikščioti pusantros valandos, o ligoniai (pagal gydytojų išvadą) – dvi valandas;
- 5) du kartus per savaitę paskambinti telefonu.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas trumpalaikis pasimatymas kalėjimo direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno leidimu su sutuoktiniu, sugyventiniu arba asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių, gali vykti be pataisos įstaigos atstovo. Vaikas turi būti Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Toks pasimatymas vyksta uždaroje specialiai įrengtose patalpose.

3. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji laikomi rakinamose kamerose.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

### **86 straipsnis. Drausmės grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos**

Drausmės grupei priskirti nuteistieji turi teisę:

- 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų asmeninių daiktų;
- 2) per keturis mėnesius gauti vieną trumpalaikį pasimatymą;
- 3) gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų;
- 4) kasdien pasivaikščioti vieną valandą, o neįgalieji, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniai (pagal gydytojo išvadą) – dvi valandas;
- 5) du kartus per mėnesį paskambinti telefonu.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **87 straipsnis. Neteko galios nuo 2020-06-20**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **88 straipsnis. Neteko galios nuo 2020-06-20**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **88<sup>1</sup> straipsnis. Nuteistųjų perkėlimas iš kalėjimo į pataisos namus**

1. Terminuoto laisvės atėmimo bausme nuteisti asmenys, atliekantys šią bausmę kalėjime, perkeliama į pataisos namus, kai jie atitinka visas šias sąlygas:

- 1) yra atlikę ne mažiau kaip vieną trečdalį bausmės;
  - 2) vykdo individualiame socialinės reabilitacijos plane nustatytas priemonės;
  - 3) jų elgesys nekelia pavojaus aplinkiniams.
2. Iš kalėjimo į pataisos namus perkelti nuteistieji skiriami į paprastąją grupę.

3. Iš kalėjimo į pataisos namus perkelti nuteistieji, kurie kelia pavojų pataisos namų administracijai ar kitiems asmenims arba sistemingai daro teisės pažeidimus, grąžinami iš pataisos namų į kalėjimą toliau atlikti bausmės. Šie nuteistieji pakartotinai iš kalėjimo į pataisos namus gali būti perkelti, tik jei jie atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytas sąlygas ir nuo jų grąžinimo į kalėjimą dienos praėjo ne mažiau kaip dveji metai.

4. Nuteistieji iš kalėjimo į pataisos namus perkeltiami ir grąžinami iš pataisos namų į kalėjimą Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymu.

*Papildyta straipsniu:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **89 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-09-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

## **PENKTASIS SKIRSNIS ATVIROS KOLONIJOS**

### **90 straipsnis. Atvirose kolonijose laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji**

Atvirose kolonijose laisvės atėmimo bausmę atlieka už neatsargius nusikaltimus ir tyčinius nusikaltimus, už kuriuos paskirta laisvės atėmimo bausmė neviršija vienerių metų, nuteisti asmenys. Atvirose kolonijose laisvės atėmimo bausmę taip pat atlieka nuteistieji, perkelti į atviras kolonijas šio Kodekso 69 straipsnyje nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **91 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmės atlikimo atvirose kolonijose ypatumai**

1. Atvirose kolonijose nuteistieji:

- 1) laikomi be apsaugos, bet yra prižiūrimi;
- 2) nuo kėlimosi iki miego laiko turi teisę laisvai vaikščioti nustatytoje teritorijoje;
- 3) gali turėti su savimi pinigų ir vertingų daiktų, be apribojimų naudotis pinigais;
- 4) gali be apribojimų gauti pasimatymus, perduodamus daiktus, gauti ir siųsti laiškus,

turėti ir naudotis telefonu;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

5) jeigu yra būsto sąlygos, gali gyventi šalia atviros kolonijos su savo šeimomis;

6) atviros kolonijos administracijos leidimu gali iki keturiolikos valandų išvykti už atviros kolonijos teritorijos ribų, bet tik Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu to reikia dėl jų dirbamo darbo pobūdžio ar darbo paieškos, gydymosi, mokymosi arba jeigu rengiantis nuteistąjį paleisti iš atviros kolonijos jam reikia spręsti socialinės paramos gavimo, būsto paieškos, gydymo nuo priklausomybės ligų tęstinumo užtikrinimo ar pasinaudojimo kitomis valstybės ar savivaldybių įstaigų ar nevyriausybinių organizacijų teikiamomis paslaugomis klausimus;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

7) jeigu neturi galiojančių nuobaudų už bausmės atlikimo metu padarytus teisės pažeidimus, kartą per savaitę iki dviejų parų ne darbo metu gali parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar aplankyti Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius giminaičius. Šios išvykos leidžiamos atviros kolonijos direktoriaus įsakymu. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba kiti jų nurodyti asmenys;

8) jeigu neturi galiojančių nuobaudų už bausmės atlikimo metu padarytus teisės aktų pažeidimus, kasmetinių atostogų metu gali parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus ar aplankyti Lietuvos Respublikos teritorijoje gyvenančius artimuosius giminaičius. Ši



išvyka suteikiama atviros kolonijos direktoriaus nutarimu. Kelionės išlaidas apmoka patys nuteistieji arba kiti jų nurodyti asmenys;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

9) gali tęsti darbą, kurį dirbo iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo atviroje kolonijoje pradžios;

10) atviros kolonijos direktoriaus leidimu gali likusius tris mėnesius iki laisvės atėmimo bausmės atlikimo pabaigos bausmę atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiuose namuose.

2. Nuteistieji, išvykę už atviros kolonijos teritorijos ribų, taip pat šio straipsnio 1 dalies 10 punkte nurodyti nuteistieji gali būti stebimi elektroninio stebėjimo priemonėmis. Nuteistųjų išvykimo už atviros kolonijos teritorijos ribų ir jų stebėjimo elektroninio stebėjimo priemonėmis tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

3. Šio Kodekso 69 straipsnyje nustatyta tvarka į atvirą koloniją perkelti nuteistieji, kurie be pateisinamų priežasčių nedirba ar nesimoko arba kelia pavojų atviros kolonijos administracijai ar kitiems asmenims, arba sistemingai daro teisės pažeidimus, atviros kolonijos direktoriaus įsakymu gražinami iš atviros kolonijos į pataisos namus.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **ŠEŠTASIS SKIRSNIS**

### **SPECIALIOSIOS NUTEISTŪJŲ, KURIEMS PASKIRTOS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS, TEISĖS IR PAREIGOS**

#### **92 straipsnis. Nuteistųjų teisė pataisos įstaigoje turėti asmeninių daiktų**

1. Nuteistieji turi teisę turėti šiuos asmeninius daiktus:

1) lengvajai grupei priskirti nuteistieji, taip pat atviroje kolonijoje ir pusiaukelės namuose bausmę atliekantys nuteistieji – maisto produktus, laikraščius, žurnalus, knygas, drabužius, avalynę, patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), laikrodžius, pagamintus ne iš brangiųjų metalų, higienos ir kanceliarijos reikmenis, elektros prietaisus ir kitus daiktus;

2) paprastajai grupei priskirti nuteistieji – maisto produktus (išskyrus maisto produktus, kuriuos prieš vartojimą būtina termiškai apdoroti), laikraščius, žurnalus, knygas, drabužius, avalynę, patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), laikrodžius, pagamintus ne iš brangiųjų metalų, barzdaskutę, higienos ir kanceliarijos reikmenis ir kitus daiktus;

3) drausmės grupei priskirti nuteistieji – šviežius vaisius ir daržoves, drabužius, avalynę, higienos ir kanceliarijos reikmenis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms grupėms priskirtiems nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų sąrašai nustatomi Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse. Atviroje kolonijoje ir pusiaukelės namuose bausmę atliekantiems nuteistiesiems pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas gali leisti turėti ir kitų asmeninių daiktų, jei tai sudarytų sąlygas vykdyti veiksmingą nuteistųjų resocializaciją, gerintų jų sveikatą ir gerovę.

3. Asmeninius daiktus nuteistieji įsigyja įgyvendindami šio Kodekso 93, 95 ir 97 straipsniuose nustatytas teises.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

#### **93 straipsnis. Nuteistųjų teisė prenumeruoti laikraščius ir žurnalus**

*Pakeistas straipsnio pavadinimas:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

1. Nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę drausmės grupės laikymo sąlygomis atliekančius nuteistuosius, leidžiama už asmeninėse sąskaitose turimas lėšas prenumeruoti laikraščius ir žurnalus.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

2. Teisę prenumeruoti nuteistiesiems laikraščius ir žurnalus turi jų sutuoktiniai, sugyventiniai bei artimieji giminaičiai, taip pat kiti fiziniai ir juridiniai asmenys.

3. Nuteistiesiems draudžiama gauti, įsigyti, laikyti, platinti arba prenumeruoti smurtą ar žiaurumą propaguojančius leidinius, taip pat pornografinius leidinius.

#### **94 straipsnis. Nuteistųjų teisė pasimatyti su giminaičiais ir kitais asmenimis**

1. Nuteistiesiems leidžiami pasimatymai: trumpalaikiai – iki trijų valandų ir ilgalaikiai – iki vienos paros. Pasimatymų skaičių ir rūšį nustato šio Kodekso 73, 74, 75, 79, 80, 85, 91 ir 152 straipsniai.

2. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta specialiose patalpose, įrengtose taip, kad lankytojų ir nuteistojo fizinis kontaktas negalimas. Neatskiriant nuteistojo nuo lankytojų vyksta papildomi trumpalaikiai pasimatymai socialiniams ryšiams palaikyti arba trumpalaikiai pasimatymai su sutuoktiniu, sugyventiniu, artimaisiais giminaičiais ir asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Trumpalaikiai pasimatymai vyksta pataisos įstaigos atstovo akivaizdoje, tačiau pokalbio nesiklausoma. Nuteistojo pageidavimu trumpalaikis pasimatymas gali būti pakeistas dviem telefoniniais pokalbiais.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Ilgalaikiai pasimatymai leidžiami tik su sutuoktiniu, sugyventiniu arba asmeniu, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių ir šis vaikas yra Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka registruotas kaip bendras nuteistojo ir į pasimatymą atvykusio asmens vaikas. Į ilgalaikius pasimatymus atvykusiems asmenims sudaromos sąlygos įsigyti maisto produktų pataisos įstaigų parduotuvėse arba, kai yra galimybių, jiems nemokamai tiekiamas šio Kodekso 173 straipsnio 4 dalyje nurodytas maistas. Į ilgalaikius pasimatymus atvykusių asmenų apsipirkimo pataisos įstaigų parduotuvėse ir maitinimo tvarką nustato Kalėjų departamento direktorius. Nuteistojo pageidavimu vienas ilgalaikis pasimatymas gali būti pakeistas dviem trumpalaikiais pasimatymais arba keturiais telefoniniais pokalbiais.

4. Pasimatymas, kurio metu pažeidžiama pasimatymų tvarka, nedelsiant nutraukiamas. Jeigu per vienerius metus nuo pasimatymų tvarkos pažeidimo pakartotinai pažeidžiama pasimatymų tvarka arba jeigu už padarytą pasimatymų tvarkos pažeidimą nuteistajam buvo paskirta nuobauda, kiti šio nuteistojo pasimatymai vyksta atskiriant jį nuo lankytojų, o pasimatymai jų neatskiriant vėl leidžiami praėjus šešioms mėnesiams nuo trumpalaikių pasimatymų tvarkos pažeidimo ir jeigu nuteistasis neturi nuobaudų, paskirtų už padarytus pasimatymų tvarkos pažeidimus.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

5. Nuteistąjį, sergantį sunkia liga, gresiančia jo gyvybei, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas privalo leisti aplankyti sutuoktiniui, sugyventiniui, artimiesiems giminaičiams ir asmeniui, su kuriuo nuteistasis turi bendrą vaiką, jei nei nuteistasis, nei šis asmuo nėra susituokęs su kitu asmeniu arba neturi sugyventinių. Šie aplankymai į pasimatymų skaičių neįskaitomi.

6. Nuteistiesiems sutuoktiniams, kurie abu atlieka laisvės atėmimo bausmę, per metus gali būti suteikiami du ilgalaikiai pasimatymai ir vienas trumpalaikis pasimatymas. Pasimatymais

šie nuteistieji sutuoktiniai gali pasinaudoti, jei abu turi teisę gauti norimus pasimatymus. Šių pasimatymų vietą nustato pataisos įstaigų, kuriose sutuoktiniai atlieka bausmes, direktoriai. Nuteistųjų pervežimo išlaidas apmoka patys nuteistieji.

7. Nuteistiesiems, kurie laisvės atėmimo bausmę atlieka būdami priskirti paprastajai arba lengvajai grupei, socialiniams ryšiams palaikyti pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno nutarimu gali būti suteikiami papildomi trumpalaikiai ir ilgalaikiai pasimatymai.

8. Pasimatymų ir sergančių nuteistųjų lankymo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **95 straipsnis. Nuteistųjų teisė gauti perduodamų daiktų**

1. Nuteistieji turi teisę vieną kartą per šešis mėnesius gauti perduodamų daiktų.

2. Nuteistajam gali būti atsiunčiami arba perduodami drabužiai, patalynė (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), avalynė, laikrodžiai, pagaminti ne iš brangiųjų metalų, elektros prietaisai.

3. Viena pašto siunta (vienu kartu perduodami daiktai) neturi sverti daugiau kaip 15 kilogramų.

4. Perduodamų daiktų priėmimo ir įteikimo nuteistiesiems tvarka nustatyta Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **96 straipsnis. Nuteistųjų teisė naudotis elektros prietaisais**

1. Nuteistieji, turintys teisę naudotis elektros prietaisais, apmoka už šių prietaisų sunaudotą elektros energiją.

2. Nuteistiesiems leidžiamų naudotis elektros prietaisų techninius parametrus ir naudojimosi jais tvarką, taip pat šių prietaisų elektros energijos sąnaudų ir išlaidų už sunaudotą elektros energiją apskaičiavimo ir apmokėjimo taisykles nustato Kalėjų departamento direktorius.

3. Elektros prietaisai motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu paimami iš nuteistųjų:

1) pažeidusių šio straipsnio 2 dalyje nurodytą naudojimosi elektros prietaisais tvarką, – iki šešių mėnesių;

2) turinčių skolą už elektros prietaisų sunaudotą elektros energiją, – iki bus sumokėta skola;

3) praradusių teisę turėti elektros prietaisus.

4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais paimti elektros prietaisai saugomi pataisos įstaigoje arba gali būti grąžinami juos perdavusiems asmenims pagal jų arba nuteistojo rašytinį prašymą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **97 straipsnis. Nuteistųjų teisė nusipirkti asmeninių daiktų**

1. Šio Kodekso 92 straipsnyje nurodytus asmeninius daiktus nuteistieji turi teisę nusipirkti.

2. Atviroje kolonijoje ir pusiaukelės namuose bausmę atliekantys nuteistieji asmeninius daiktus perkasi savarankiškai. Kitų nuteistųjų apsipirkimą organizuoja pataisos įstaiga.

3. Didžiausia pinigų suma, už kurią nuteistieji gali per mėnesį nusipirkti asmeninių daiktų, yra:

1) trijų bazinių socialinių išmokų dydžio – paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems;

2) keturių bazinių socialinių išmokų dydžio – lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems ir dirbantiems nuteistiesiems;

3) dviejų bazinių socialinių išmokų dydžio – drausmės grupei priskirtiems nuteistiesiems.

4. Į šio straipsnio 3 dalyje nurodytą didžiausią pinigų sumą neįskaitomos pinigų, už kuriuos įsigyjami laikraščiai, žurnalai, knygos ir elektros prietaisai, sumos.

5. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nuteistoms motinoms, apgyvendintoms kartu su vaikais pataisos namų vaikų (kūdikių) namuose arba ne pataisos namų teritorijoje esančiose patalpose, teisę išvykti be sargybos arba be palydos turintiems nuteistiesiems, apgyvendintiems pataisos įstaigos ar tardymo izoliatoriaus gyvenamosiose patalpose, esančiose už šių įstaigų teritorijos ribų, atvirose kolonijose ir pusiaukelės namuose bausmę atliekantiems nuteistiesiems.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **98 straipsnis. Nuteistųjų teisė gauti ir siųsti pinigines perlaidas**

1. Nuteistiesiems leidžiama gauti pinigines perlaidas ir siųsti jas sutuoktiniams, sugyventiniams bei artimiesiems giminaičiams ir pataisos įstaigos direktoriaus arba jį pavaduojančio pareigūno leidimu – kitiems asmenims.

2. Perlaidomis gauti pinigai įrašomi į nuteistojo asmeninę sąskaitą, o nuteistiesiems, turintiems teisę turėti grynų pinigų, įteikiami.

3. Pataisos įstaigos administracija privalo priimti nuteistajam atneštus grynus pinigus. Grynų pinigų priėmimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

### **99 straipsnis. Nuteistųjų teisė susirašinėti**

1. Nuteistiesiems leidžiama siųsti ir gauti neribotą kiekį laiškų.

2. *Neteko galios nuo 2015-09-01*

*Straipsnio dalies naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [KT8-N4/2015](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-02-27, i. k. 2015-03023

3. Pataisos įstaigos administracija nuteistojo vardu gautus laiškus jam įteikia, taip pat nuteistųjų įteiktus laiškus išsiunčia adresatams ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo laiško gavimo ar įteikimo dienos.

4. Siunčiamų laiškų pašto išlaidas apmoka patys nuteistieji.

5. Nuteistųjų gaunami ir siunčiami laiškai pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu arba teismo (teisėjo) nutartimi gali būti tikrinami, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės pažeidimams arba apsaugotos kitų asmenų teisės ir laisvės, arba laikinai (iki trijų mėnesių) sustabdytas laiškų išsiuntimas ir įteikimas. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarime ar teismo (teisėjo) nutartyje turi būti nurodomi laiškų tikrinimo arba išsiuntimo ir įteikimo sustabdymo pagrindai, trukmė, būdas, asmenys, kurių siunčiami ar gaunami laiškai bus tikrinami arba sustabdomas išsiuntimas ir įteikimas, ir kitos aplinkybės, dėl kurių laiškus būtina tikrinti arba sustabdyti jų išsiuntimą ir įteikimą. Laiškų išsiuntimo ir įteikimo sustabdymas gali būti pratęstas, tačiau kiekvienu atveju ne ilgesniam negu trijų mėnesių laikotarpiui. Laiškų tikrinimas nutraukiamas arba jų išsiuntimas ir gavimas atnaujinamas išnykus pagrindams, dėl kurių laiškai buvo tikrinami arba laiškų išsiuntimas ir gavimas buvo sustabdytas.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Nuteistųjų laiškų išsiuntimo ir gavimo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

**100 straipsnis. Nuteistųjų teisė kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus, nevyriausybines organizacijas ir tarptautines institucijas su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais**

1. Nuteistieji turi teisę kreiptis su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais į valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus, nevyriausybines organizacijas ir tarptautines institucijas. Prie nuteistųjų pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų, jeigu reikia, pridedami pataisos įstaigos administracijos aiškinamieji raštai.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnams ir tarnautojams bei tarptautinėms institucijoms, kurių jurisdikciją ar kompetenciją priimti Lietuvoje baudmes atliekančių nuteistųjų pareiškimas yra pripažinusi Lietuvos Respublika, adresuoti pasiūlymai, prašymai (pareiškimai) ir skundai netikrinami ir išsiunčiami per vieną darbo dieną nuo jų gavimo momento.

3. Atsakymai į nuteistųjų pasiūlymus, prašymus (pareiškimus), peticijas ir skundus per dvi darbo dienas nuo jų gavimo momento įteikiami nuteistiesiems pasirašytinai. Šio straipsnio 2 dalyje numatytų tarptautinių institucijų atsakymai nuteistiesiems įteikiami ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo jų gavimo momento.

4. Nuteistieji turi teisę tiesiogiai kreiptis į Respublikos Prezidentą, Lietuvos Respublikos Seimo ar Vyriausybės narį, prokurorą, Seimo skiriamą kontrolierių arba Teisingumo ministerijos atstovą šių asmenų lankymosi pataisos įstaigose metu.

5. Nuteistiesiems draudžiama siųsti anoniminius ar kolektyvinius skundus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir pareigūnams.

6. Nuteistiesiems draudžiama kreiptis į valstybės ir savivaldybių institucijų pareigūnus ir tarnautojus bei nevyriausybines organizacijas su pasiūlymais, prašymais (pareiškimais), peticijomis ir skundais kitų nuteistųjų vardu arba ne per pataisos įstaigos administraciją.

7. Siunčiamų pasiūlymų, prašymų (pareiškimų), peticijų ir skundų pašto išlaidas apmoka patys nuteistieji.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

**101 straipsnis. Nuteistųjų teisė gauti teisinę pagalbą**

1. Advokatų lankymasis pas nuteistuosius ir nuteistųjų skambinimas advokatams neribojamas. Susitikimai su advokatu ir skambinimas jam į pasimatymų ir skambinimo skaičių neįskaitomi.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

2. Kiekvienas susitikimas su advokatu vyksta pataisos įstaigos administracijos nustatytu laiku ir negali tęstis ilgiau kaip aštuonias valandas.

3. Nuteistųjų susitikimų su advokatu tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

**102 straipsnis. Nuteistųjų teisė paskambinti telefonu**

1. Nuteistiesiems leidžiama paskambinti telefonu. Skambinimo dažnumą nustato šio Kodekso 55, 73, 74, 75, 79, 80, 85, 86, 91 ir 152 straipsniai. Pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas turi teisę leisti papildomai vieną kartą paskambinti telefonu, jeigu to prašo nuteistasis dėl svarbių aplinkybių.

2. Nuteistajam paskambinti telefonu leidžiama, jeigu jis tuo metu yra mokus arba naudojasi ryšio paslauga kalbėti telefonu kito abonento sąskaita. Skambinti ir kalbėti telefonu

galima ne ilgiau kaip 15 minučių. Kam skambinti, pasirenka nuteistasis. Telefoninių pokalbių išlaidas, kai nesinaudojama ryšio paslauga kalbėti telefonu kito abonento sąskaita, apmoka pats nuteistasis.

3. Telefoninis pokalbis gali būti nutrauktas, jeigu nuteistasis pažeidžia skambinimo tvarką.

4. Nuteistųjų pasiūlymai, prašymai (pareiškimai), peticijos ir skundai telefonu neperduodami.

5. Skambinimo telefonu tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **103 straipsnis. Nuteistųjų teisė pasivaikščioti gryname ore**

1. Nuteistieji šio Kodekso numatytais atvejais turi teisę kasdien pasivaikščioti gryname ore.

2. Nuteistųjų pasivaikščiojimas vyksta dienos metu specialiai tam skirtoje pataisos įstaigos teritorijoje laikantis šio Kodekso 70 straipsnio reikalavimų. Pasivaikščiojimo gali nebūti arba jo trukmė sutrumpinama tik dėl nepalankių oro sąlygų, jei su tuo sutinka nuteistasis.

3. Pasivaikščiojimas gali būti nutrauktas, jei nuteistasis pažeidžia Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių nustatytą pasivaikščiojimų tvarką.

### **104 straipsnis. Nuteistųjų trumpalaikė išvyka į namus**

1. Nuteistiesiems, laikomiems pataisos įstaigose lengvosios ir paprastosios grupių laikymo sąlygomis ir atlikusiems ne mažiau kaip pusę, o nepilnamečiams – atlikusiems ne mažiau kaip vieną trečdalį teismo paskirtos bausmės, gali būti leista vieną kartą per tris mėnesius trims paroms parvykti į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu išvykusių į namus nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

2. Leidimą parvykti į namus duoda pataisos įstaigos direktorius įsakymu, atsižvelgdamas į nuteistojo asmenybę, kokia bausmės dalis atlikta, elgesį bausmės atlikimo metu. Šios trumpalaikės išvykos laikas įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Kelionės išlaidas apmoka pats nuteistasis arba jo artimieji giminaičiai.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės neturi šio Kodekso 154 straipsnio 4 dalyje nurodyti nuteistieji.

4. Tvarką, kuria nuteistiesiems leidžiama parvykti į namus, nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Apie nuteistojo išvyką pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijai įstaigai.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **105 straipsnis. Nuteistųjų teisė į trumpalaikę išvyką už pataisos įstaigų ribų**

1. Nuteistiesiems, išskyrus atliekančius laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, gali būti leidžiama išvykti už pataisos įstaigų ribų Lietuvos Respublikos teritorijoje ne ilgiau kaip dešimčiai parų dėl situotinio, sugyventinio ar artimojo giminaičio mirties ar sunkios ligos, gresiančios ligonio gyvybei, taip pat dėl gaivalinės nelaimės, padariusios didelės materialinės žalos nuteistajam ar jo situotiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams.

2. Leidimą išvykti už pataisos įstaigos ribų duoda pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, atsižvelgdamas į nuteistojo asmenybę, elgesį bausmės atlikimo metu, kokia bausmės dalis atlikta. Laikas, kurį nuteistasis buvo išvykęs už pataisos įstaigos ribų, įskaitomas į bausmės atlikimo laiką. Kelionės išlaidas apmoka pats nuteistasis arba jo artimieji giminaičiai.

3. Nuteistieji už pataisos įstaigų ribų vyksta su palyda arba be jos, o nepilnamečiai – tik su palyda. Suaugusiems nuteistiesiems išvykos metu gali būti uždėti antrankiai. Pataisos įstaigos

direktoriaus nutarimu be palydos vykstančių nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

4. Tvarką, kuria nuteistiesiems leidžiama išvykti už pataisos įstaigų ribų, nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės. Apie nuteistojo išvyką už pataisos įstaigos ribų pranešama vietovės, į kurią vykstama, teritorinei policijos įstaigai.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, *paskelbta TAR* 2015-07-07, i. k. 2015-11069

#### **106 straipsnis. Nuteistųjų teisė atlikti religines apeigas**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys tikintys nuteistieji turi teisę dienotvarkėje numatyto laisvalaikio metu pataisos įstaigose vieni arba kartu su kitais nuteistaisiais atlikti religines apeigas.

2. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad religinės apeigos netrukdytų kitų nuteistųjų poilsiui.

3. Tikinčių nuteistųjų grupiniu pageidavimu, suderinus su pataisos įstaigos administracija, religinėms apeigoms atlikti gali būti pakviestas dvasininkas.

4. Religinių apeigų atlikimo pataisos įstaigoje tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

#### **107 straipsnis. Nuteistųjų teisė sudaryti santuoką**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaryti santuoką.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų santuoka sudaroma vienoje iš pataisos įstaigų, kurioje atliekama bausmė. Nuteistųjų pervežimo išlaidas apmoka patys nuteistieji.

3. Santuokos sudarymo metu nuteistieji gali dėvėti tai progai skirtus drabužius. Pataisos įstaigos direktorius turi teisę suteikti santuoką sudariusiam nuteistajam vieną papildomą ilgalaikį pasimatymą.

4. Santuokos sudarymo pataisos įstaigoje tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

#### **108 straipsnis. Nuteistųjų teisė sudaryti civilinius sandorius**

Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji turi teisę Civilinio kodekso nustatyta tvarka disponuoti savo turtu, esančiu ne pataisos įstaigoje, taip pat per atstovą sudaryti sandorius, išskyrus sandorius, kurie dėl savo pobūdžio gali būti sudaromi tik asmeniškai.

#### **109 straipsnis. Nuteistųjų užsieniečių teisė palaikyti ryšius su savo valstybių atstovais**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji užsieniečiai turi teisę per Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją palaikyti ryšius su savo valstybių diplomatinėmis atstovybėmis ir konsulinėmis įstaigomis bei tarptautinėmis organizacijomis.

2. Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais ir tvarka nuteistieji užsieniečiai, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, gali būti perduoti bausmei atlikti į kitą valstybę.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1323](#), 2014-11-13, *paskelbta TAR* 2014-11-21, i. k. 2014-17300

#### **110 straipsnis. Specialiosios nuteistųjų, kuriems paskirta laisvės atėmimo bausmė, pareigos**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji privalo:

- 1) laikytis nustatytos pataisos įstaigų tvarkos;
- 2) vykdyti pataisos įstaigos administracijos reikalavimus;
- 3) administracijos paskyrimu eilės tvarka budėti gyvenamosiose patalpose;

4) Neteko galios nuo 2019-07-06

*Straipsnio punkto naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

5) pasibaigus pasivaikščiavimui ir pasimatymui, sutvarkyti tam skirtą vietą ar patalpą.

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems draudžiama:

1) organizuoti piketus, mitingus, demonstracijas, riaušes ir kitus neteisėtus renginius ir juose dalyvauti;

2) steigti politines partijas ir organizacijas ir dalyvauti jų veikloje;

3) vartoti alkoholinius gėrimus ar jų surogatus, taip pat vartoti be gydytojo leidimo medikamentus, naudoti toksines priemones;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

4) perleisti savo turtą kitiems suimtiesiems, nuteistiesiems ar pataisos įstaigos administracijai; teikti mokamas ar kitaip atlyginamas paslaugas tiek kitiems suimtiesiems ar nuteistiesiems, tiek pataisos įstaigos administracijai;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

5) daryti tatuiruotes sau ir kitiems asmenims;

6) platinti be pataisos įstaigos administracijos leidimo rankraščius ir kitus leidinius;

7) kurstyti kitus suimtuosius ar nuteistuosius atsisakyti vykdyti pataisos įstaigų administracijos reikalavimus;

8) reikalauti bet kokios paslaugos iš kito nuteistojo ar suimtojo ar teikti jas, naudoti fizinį ar psichinį smurtą prieš kitus asmenis;

9) turėti tabako gaminių kamerų tipo patalpose, taip pat laisvės atėmimo vietų ligoninių stacionaruose ir pataisos įstaigų sveikatos priežiūros tarnybų antrinės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros padaliniuose.

3. Nustatytų pareigų ir draudimų nesilaikantys nuteistieji atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

## **XI SKYRIUS**

### **PATAISOS ĮSTAIGŲ REŽIMAS IR LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ PATAISOS PRIEMONĖS**

*Pakeistas skyriaus pavadinimas:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

#### **111 straipsnis. Pataisos įstaigų režimo paskirtis ir nuteistųjų pataisos priemonės**

1. Pagrindinė pataisos įstaigų režimo paskirtis – padėti įgyvendinti nuteistųjų pataisos priemones ir užtikrinti pataisos įstaigų saugumą.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų pataisos priemonės yra socialinė reabilitacija ir užimtumas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

## **PIRMASIS SKIRSNIS PATAISOS ĮSTAIGŲ REŽIMAS**



### **112 straipsnis. Pataisos įstaigų režimas ir pagrindiniai jo reikalavimai**

1. Režimas – tai diferencijuotų laisvės atėmimo bausmės vykdymo sąlygų ir šią bausmę atliekančių nuteistųjų elgesio taisyklių visuma.

2. Pagrindiniai pataisos įstaigų režimo reikalavimai yra šie: būtinas nuteistųjų izoliavimas ir nuolatinė jų priežiūra; reikalavimas nuteistiesiems tiksliai ir nenukrypstamai atlikti savo pareigas; skirtingų laikymo sąlygų sudarymas atsižvelgiant į nuteistojo padaryto nusikaltimo pavojingumą ir pobūdį, nuteistojo asmenybę ir elgesį bausmės atlikimo metu.

3. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji dėvi savo arba pataisos įstaigos išduotus drabužius. Nuteistiesiems daroma krata. Nuteistojo asmens kratą daro tos pačios lyties pareigūnai.

4. Rasti nuteistųjų pataisos įstaigoje turimi pinigai ir vertingi daiktai motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu paimami ir perduodami į socialinės paramos nuteistiesiems fondą. Daiktai, kurie nenumatyti nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų sąrašė, taip pat maisto produktai, kurių tinkamumo vartoti terminas yra pasibaigęs, Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nustatyta tvarka sunaikinami.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

5. Šio Kodekso nustatyta tvarka nuteistiesiems leidžiama ne už grynuosius pinigus, išskyrus šio Kodekso 91 ir 152 straipsniuose numatytus atvejus, įsigyti Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytų asmeninių daiktų, gauti pasimatymus, perduodamus daiktus, gauti ir siųsti pinigines perlaidas, susirašinėti, skambinti telefonu, pasivaikščioti. Nuteistajam gali būti perduoti tik tie asmeniniai daiktai, kuriuos jam leidžiama turėti.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

6. Nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų bendra masė nustatyta Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

### **113 straipsnis. Pataisos įstaigų režimo užtikrinimo priemonės**

Pataisos įstaigų režimo užtikrinimo priemonės yra šios: pataisos įstaigų apsauga; teisės pažeidimų prevencija ir atskleidimas; įėjimo į pataisos įstaigas ir išėjimo iš jų tvarka; pataisos įstaigų vidaus tvarka; dienotvarkė; pataisos įstaigų administracijos veiksmai nuteistųjų badavimo arba atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus atvejais arba nuteistųjų neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, atvejais.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

### **114 straipsnis. Pataisos įstaigų apsauga**

1. Pataisos įstaigų ir jose laisvės atėmimo bausmę atliekančių asmenų apsaugą vykdo pataisos įstaigų pareigūnai.

2. Jeigu turima duomenų, kad pataisos įstaigoje gali kilti ypatinga situacija, ar pataisos įstaigoje susidaro ypatinga situacija (nuteistųjų riaušių, grupinio pasipriešinimo pataisos įstaigos administracijai ar neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, įkaitų grobimo atvejais), tvarkai įstaigoje atkurti ir visuomenės saugumui užtikrinti gali

būti pasitelkti Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnai, taip pat Viešojo saugumo tarnybos ir policijos pareigūnai teisingumo ir vidaus reikalų ministrų nustatyta tvarka.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

3. Pataisos įstaigų įrangai naudojamas inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių kompleksas. Pataisos įstaigos administracija privalo pranešti nuteistiesiems apie apsaugos priemones, kurios gali kelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

### **115 straipsnis. Įėjimo į pataisos įstaigas ir išėjimo iš jų tvarka**

1. Įėjimo į pataisos įstaigas ir išėjimo iš jų tvarką nustato teisingumo ministras.

2. Į pataisos įstaigą įeinantys ir iš jos išeinantys asmenys, išskyrus Respublikos Prezidentą, Lietuvos Respublikos Seimo, Europos Parlamento ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės narius, teisėjus, tikrinami Kalėjimų departamento direktoriaus nustatytais techninėmis priemonėmis, taip pat tikrinamos įvažiuojančios ir išvažiuojančios transporto priemonės. Kilus pagrįstų įtarimų, patikrinami į pataisos įstaigą įeinančių ir iš jos išinančių asmenų daiktai ir drabužiai.

3. *Neteko galios nuo 2020-06-20*

*Straipsnio dalies naikinimas:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **116 straipsnis. Pataisos įstaigų vidaus tvarka**

Pataisos įstaigose nustatoma reglamentuota vidaus tvarka. Nuteistieji pasirašytinai supažindinami su jų teisėmis, pareigomis ir draudimais.

### **117 straipsnis. Dienotvarkė pataisos įstaigose**

1. Nuteistųjų dienotvarkė privalo griežtai reglamentuoti jų elgesį visą parą ir numatyti darbo, poilsio, buvimo gryname ore, mokymosi ir socialinei reabilitacijai skirtą laiką.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Nuteistųjų dienotvarkę nustato pataisos įstaigos direktorius įsakymu.

3. Dienotvarkė paskelbiama nuteistiesiems.

### **118 straipsnis. Pataisos įstaigų administracijos veiksmai nuteistųjų badavimo, atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus atveju**

1. Jeigu nuteistasis ar grupė nuteistųjų paskelbia badavimą, atsisako dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo nedelsdamas išsiaiškinti badavimo, atsisakymo dirbti ar vykdyti kitus administracijos įsakymus ir nurodymus priežastis, nuteistųjų reikalavimus ir jų teisėtumą. Pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo apie tai nedelsdamas pranešti Kalėjimų departamento direktoriui arba jį pavaduojančiam pareigūnui ir imtis įmanomų priemonių teisėtiems nuteistųjų reikalavimams patenkinti.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

2. Jeigu nuteistųjų reikalavimai yra neteisėti, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis, o poilsio ir švenčių dienomis – ir pataisos įstaigos direktoriaus įgaliotas pareigūnas privalo asmeniškai apie tai pranešti nuteistiesiems ir pareikalauti neteisėtus veiksmus nutraukti. Šio nurodymo nevykdantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos nuobaudos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

**119 straipsnis. Kalėjimų departamento direktoriaus ir pataisos įstaigos direktoriaus teisės nuteistųjų neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, taip pat valstybės lygio ekstremaliosios situacijos ir (arba) karantino paskelbimo arba nepaprastosios padėties įvedimo atvejais**

1. Jeigu nuteistieji imasi neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, arba turima duomenų, kad nuteistieji planuoja imtis neteisėtų grupinių veiksmų, šiurkščiai pažeidžiančių pataisos įstaigos vidaus tvarką, pataisos įstaigos direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas turi teisę, pranešęs Kalėjimų departamento direktoriui arba jį pavaduojančiam pareigūnui, nutarimu iki vieno mėnesio sustabdyti:

1) nuteistųjų laiškų išsiuntimą, taip pat gautų laiškų, perduodamų daiktų įteikimą nuteistiesiems;

2) pasimatymų suteikimą nuteistiesiems;

3) nuteistųjų asmeninių daiktų įsigijimą;

4) paskatinimo priemonių skyrimą nuteistiesiems;

5) leidimą skambinti telefonu;

6) kultūros, sporto ir kitų masinių renginių organizavimą.

2. Lietuvos Respublikoje arba atskirose jos dalyse paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją situaciją, karantiną arba įvedus nepaprastąją padėtį, Kalėjimų departamento direktorius arba jį pavaduojantis pareigūnas, turi teisę, pranešęs Lietuvos Respublikos teisingumo ministrui, įsakymu laikinai, bet ne ilgiau kaip iki valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, karantino arba nepaprastosios padėties atšaukimo, visose arba dalyje pataisos įstaigų sustabdyti arba apriboti:

1) nuteistųjų išvykimą už pataisos įstaigos teritorijos ribų;

2) nuteistųjų laiškų išsiuntimą, taip pat gautų laiškų, perduodamų daiktų įteikimą nuteistiesiems;

3) kitų asmenų patekimą į pataisos įstaigas;

4) nuteistųjų asmeninių daiktų įsigijimą;

5) kultūros, sporto ir kitų masinių renginių pataisos įstaigose organizavimą;

6) kitų teisių, kurios pagal Lietuvos Respublikos įstatymus gali būti laikinai ribojamos valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, karantino arba nepaprastosios padėties metu, įgyvendinimą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

**120 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

**121 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

**122 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

**123 straipsnis. Neteko galios nuo 2017-09-01**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

**124 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2017-09-01*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

## ANTRASIS SKIRSNIS

### LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŪJŲ DARBAS

**125 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimas į darbą**

1. Kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis privalo dirbti, jeigu jam darbą siūlo pataisos įstaigos administracija. Pataisos įstaigos administracija privalo užtikrinti, kad nuteistieji būtų įtraukiami į darbą atsižvelgiant į jų darbingumą ir, kiek galima, į turimą specialybę.

2. Nuteistieji neįgalieji, sulaukę valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus ir ribotai pakaltinami nuteistieji į darbą gali būti įtraukiami tik rašytiniu jų sutikimu, kai yra tam neprieštaraujanti gydytojų išvada ir laisvų darbo vietų. Šių nuteistųjų darbingumo įvertinimo tvarką nustato sveikatos apsaugos ministras.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Nuteistiesiems darbą parenka pataisos įstaigos administracija, atsižvelgdama į laisvas pareigas ir darbo vietas.

4. Nuteistieji į darbą paprastai įtraukiami pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų. Ne pataisos įstaigose ir ne valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų į darbą įtraukiamų nuteistųjų darbas organizuojamas laikantis nuteistųjų izoliavimo ir apsaugos reikalavimų.

5. Bausmę laisvės atėmimo vietų ligoninėse atliekančių nuteistųjų darbas organizuojamas gydomosios darbo terapijos dirbtuvėse.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Nuteistųjų darbas organizuojamas laikantis šio Kodekso 70 straipsnio nustatytų atskiro nuteistųjų laikymo reikalavimų.

7. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems draudžiamus dirbti darbus ir draudžiamas eiti pareigas nustato šio Kodekso 2 priedas.

8. Pataisos įstaigų ir valstybės įmonių prie pataisos įstaigų gamybinė ūkinė veikla privalo tarnauti tik pagrindiniam tikslui – išmokyti nuteistuosius gyvenimo tikslų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis. Ši veikla gali būti finansuojama iš valstybės biudžeto (įskaitant Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšas).

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

**126 straipsnis. Nuteistųjų teisė užsiimti individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla**

1. Nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis, kurie to pageidauja, gali būti sudaromos sąlygos užsiimti individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla. Ši veikla leidžiama laisvu nuo darbo pataisos įstaigoje metu.

2. Pataisos įstaigos direktorius turi teisę leisti nuteistiesiems individualia darbine, kūrybine ir kitokia veikla užsiimti ir vietoj darbo pataisos įstaigoje.

3. Nuteistųjų individualios darbinės, kūrybinės ir kitokios veiklos tvarką, taip pat šios veiklos rūšis, kuriomis nuteistiesiems draudžiama užsiimti, nustato Pataisos įstaigos vidaus tvarkos taisyklės.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

**127 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2012-07-01.*

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

**128 straipsnis. Nuteistųjų darbo sąlygos**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems nustatoma ne ilgesnė kaip aštuonių valandų darbo diena. Laisvės atėmimo vietų ligoninėje atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems darbo dienos trukmę individualiai kiekvienam nuteistajam nustato gydytojų komisija. Darbo (pamainos) pradžią ir pabaigą nustato pataisos įstaigos direktorius, vadovaudamasis šio Kodekso 117 straipsnio nuostatomis. Nuteistiesiems suteikiamos dvi poilsio dienos per savaitę. Nuteistieji negali būti skiriami dirbti švenčių ir poilsio dienomis, išskyrus darbo įstatymuose numatytus atvejus.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, *paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069*

2. Nepertraukiamai veikiančiose įmonėse, atskiruose cechuose, baruose, darbuose, kur yra pertraukiamasis darbo dienos (pamainos) režimas, taip pat darbuose, kur dėl techninių gamybos sąlygų negalima laikytis nuteistiesiems nustatytos kasdieninės ar kassavaitinės darbo trukmės, vadovaujantis Darbo kodekso nuostatomis, galima taikyti suminę darbo laiko apskaitą.

3. Nuteistiesiems, kurie įtraukiami į darbą poilsio arba švenčių dienomis, suteikiamas poilsis kitomis dienomis arba šios dienos pridedamos prie atostogų.

4. Atvirose kolonijose atliekančių laisvės atėmimo bausmę ir nepilnamečių nuteistųjų, taip pat nuteistųjų neįgaliųjų darbo ir poilsio laikas nustatomas bendrais pagrindais pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, *paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, *paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180*

5. Nuteistųjų darbas organizuojamas remiantis darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančiais teisės aktais.

6. Nuteistųjų teisę į atostogas baudmės atlikimo laikotarpiu nustato šio Kodekso 130 straipsnis.

**129 straipsnis. Nuteistųjų valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo stažo klausimai**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji valstybinio socialiniu draudimu nedraudžiami, išskyrus Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytą nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinį draudimą.

2. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys nuteistieji gali draustis savanorišku valstybinio socialiniu draudimu nustatyta tvarka arba sudaryti pensijos sutartis su pensijų fondu, taip pat būti pensijų programos dalyviais Pensijų fondų įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3. Nuteistųjų darbo atliekant bausmę laikas neįskaitomas į valstybinio socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta tvarka.

**130 straipsnis. Nuteistųjų teisė į atostogas**

1. Atvirose kolonijose, pataisos namuose lengvosios ir paprastosios grupių laikymo sąlygomis atliekantys laisvės atėmimo bausmę nuteistieji, kurie stropiai dirba, turi teisę į dešimt darbo dienų nemokamas atostogas per vienerius metus. Šios atostogos įskaitomas į baudmės atlikimo laiką.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos atostogos suteikiamos nuteistajam atlikus vienuolika mėnesių bausmės, jeigu jis neturi nuobaudų už bausmės atlikimo metu padarytus teisės pažeidimus. Atostogos suteikiamos pataisos įstaigos direktoriaus įsakymu.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti nuteistieji turi teisę šio Kodekso 104 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis savo nemokamų atostogų metu išvykti iš pataisos įstaigos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **131 straipsnis. Nuteistųjų darbo apmokėjimas**

1. Nuteistųjų darbas apmokamas pagal jo kiekį ir kokybę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Į stropiai dirbančių nuteistųjų, kurie atlieka bausmę pataisos namuose lengvosios bei paprastosios grupių laikymo sąlygomis ir kalėjimuose paprastosios grupės laikymo sąlygomis, asmeninę sąskaitą turi būti įrašoma, nepaisant visų išskaitų, ne mažiau kaip dvidešimt procentų, o į nuteistųjų neįgaliųjų, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ribotai pakaltinamų nuteistųjų asmeninę sąskaitą – ne mažiau kaip trisdešimt procentų jiems per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Į nepilnamečių nuteistųjų asmeninę sąskaitą turi būti įrašoma, nepaisant visų išskaitų, ne mažiau kaip penkiasdešimt procentų jiems per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

4. Atvirose kolonijose bausmę atliekantiems nuteistiesiems, nepaisant visų išskaitų, turi būti mokama ne mažiau kaip penkiasdešimt procentų bendro per mėnesį priskaičiuoto darbo užmokesčio.

5. Šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse nustatytos taisyklės gali būti netaikomos tik nuteistiesiems, kurie moka alimentus nepilnamečiams vaikams.

### **132 straipsnis. Išskaitos iš nuteistųjų darbo užmokesčio**

1. Iš nuteistųjų darbo užmokesčio į pataisos įstaigose sudaromą socialinės paramos nuteistiesiems fondą atskaitoma: atvirose kolonijose – dešimt procentų, pataisos namuose, laisvės atėmimo vietų ligoninėse ir kalėjimuose – dvidešimt penki procentai, iš nepilnamečių nuteistųjų, išskyrus atliekančius bausmę atviroje kolonijoje, – dvidešimt procentų bendros darbo užmokesčio sumos. Šios išskaitos nedaromos iš darbo užmokesčio dalies, priskaičiuotos už nustatytą išdirbio normų viršijimą, ir premijų. Socialinės paramos nuteistiesiems fondo sudarymo ir jo lėšų naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nurodytų išskaitų, iš bendros darbo užmokesčio sumos, išskyrus atviras kolonijas, atskaitomi penki procentai į nuteistojo neliečiamąją asmeninės sąskaitos dalį, kurios naudoti nuteistasis neturi teisės. Ypatingais atvejais bausmės atlikimo metu pataisos įstaigos direktoriaus leidimu nuteistasis gali panaudoti pinigus, turimus neliečiamajoje asmeninės sąskaitos dalyje. Likusi šioje sąskaitoje pinigų suma nuteistajam išduodama tik paleidimo iš pataisos įstaigos metu.

3. Atlikus šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas išskaitas, iš likusios uždirbtos sumos atskaitoma pagal vykdomuosius raštus ir kitus vykdomuosius dokumentus Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

4. Alimentai nepilnamečiams vaikams skaičiuojami nuo visos nuteistojo uždirbtos sumos bei visų kitų pajamų rūšių ir atskaičiuojami iki išskaitų į socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

### **133 straipsnis. Atleidimas nuo išskaitų į socialinės paramos nuteistiesiems fondą**

Laisvės atėmimo bausmę pataisos įstaigose paprastosios ir lengvosios grupių laikymo sąlygomis atliekantiems nuteistiesiems, taip pat nuteistiesiems neįgaliesiems, sulaukusiems valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus, ribotai pakaltinamiems ir laisvės atėmimo bausmę atliekantiems laisvės atėmimo vietų ligoninėse nuteistiesiems, kurių asmeninėse sąskaitose yra mažesnė negu vienos bazinės socialinės išmokos dydžio pinigų suma, pataisos įstaigos direktoriaus sprendimu ne ilgiau kaip šešis mėnesius iki bausmės atlikimo laiko pabaigos gali būti nedaromos išskaitos į socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **134 straipsnis. Nuteistųjų įtraukimas į nemokamus darbus**

1. Nemokant už darbą, nuteistieji gali būti įtraukti tik į pataisos įstaigų ir gretimų teritorijų tvarkymo, taip pat į nuteistųjų kultūros ir buitines sąlygų gerinimo darbus.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytus darbus nuteistieji atlieka paeiliui ne darbo metu. Tokie darbai neturi trukti ilgiau kaip dvi valandas per dieną.

### **135 straipsnis. Nuteistųjų aprūpinimas pensijomis ir pašalpomis**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų pensijos, pašalpos ir visos kitos pajamos įskaitomos į jų asmenines sąskaitas, išskyrus Lietuvos Respublikos pensijų įstatymuose numatytus atvejus, kai paskirtų pensijų mokėjimas nuteistiesiems turi būti nutrauktas.

2. Valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus sulaukę nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu neteko darbingumo, turi teisę į pensiją Lietuvos Respublikos pensijų įstatymų nustatyta tvarka ir atvejais.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Nuteistieji, kurie laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu neteko darbingumo, turi teisę į žalos atlyginimą Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir atvejais.

## **TREČIASIS SKIRSNIS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŪJŲ SOCIALINĖ REABILITACIJA**

### **136 straipsnis. Socialinės rehabilitacijos organizavimas**

1. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų socialinę rehabilitaciją organizuoja Kalėjimų departamentas, įgyvendina pataisos įstaigų administracijos, įtraukdamos į šią veiklą valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, organizacijas, asociacijas, religines bendruomenes ir bendrijas, kitus juridinius asmenis ar jų padalinius ir savorius.

2. Pataisos įstaigos gali Lietuvos Respublikos savanoriškos veiklos įstatymo nustatyta tvarka kompensuoti asociacijoms, religinėms bendruomenėms ir bendrijoms, kitiems juridiniams asmenims (išskyrus valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas) ar jų padaliniams ir savanoriams su savanoriška veikla įgyvendinant nuteistųjų socialinę rehabilitaciją susijusias išlaidas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **137 straipsnis. Socialinės rehabilitacijos tikslai, veiksmai ir priemonės**

1. Nuteistųjų socialinė rehabilitacija grindžiama nuteistųjų nusikalstamo elgesio rizikos valdymu ir atkuriamojo teisingumo įgyvendinimu.

2. Nuteistųjų socialinės rehabilitacijos tikslai:

1) mažinti nuteistųjų nusikalstamo elgesio riziką;

2) motyvuoti nuteistuosius ir ugdyti jų gebėjimus socialiai reabilituotis, taip pat savo gyvenimo tikslų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis;

3) užtikrinti nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą, nukentėjusio asmens ir nuteistojo sutaikinimą.

3. Nuteistųjų socialinės reabilitacijos veiksmai:

1) nusikalstamo elgesio rizikos vertinimas;

2) kriminogeninių veiksnių nustatymas;

3) priemonių, kuriomis šalinami kintamieji kriminogeniniai veiksniai, nustatymas ir įgyvendinimas.

4. Nuteistųjų socialinės reabilitacijos metu įgyvendinamos Kalėjimų departamento direktoriaus akredituotos elgesio pataisos programos, taikomos nuteistųjų socialinių įgūdžių lavinimo ir pozityvaus užimtumo priemonės, teikiama pagalba nuteistiesiems sprendžiant asmenines ir socialines problemas, psichologinė pagalba, atliekama individuali ar grupinė psichologinė terapija, taikomos paskatinimo priemonės ir nuobaudos, taip pat kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistiesiems socialiai reabilituotis.

5. Siekiant palankesnės nuteistųjų socialinės reabilitacijos, pataisos įstaigų ar kardomojo kalinimo vietų specialiuose padaliniuose (pusiaukelės namuose) nuteistieji intensyviai rengiami lygtiniam paleidimui iš pataisos įstaigų. Nuteistiesiems, kuriems Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 51 straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė buvo pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme, bet nebuvo pritaikytas lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos, vienerius metus iki terminuoto laisvės atėmimo bausmės pabaigos turi būti taikoma sustiprinta socialinė reabilitacija (intensyvus rengimas paleidimui iš pataisos įstaigos, taikant sustiprintus socialinės reabilitacijos veiksmus ir priemones).

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2007](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05335

6. Nusikalstamo elgesio rizika vertinama vadovaujantis Kalėjimų departamento direktoriaus aprobuotomis metodikomis ir programomis.

7. Šio straipsnio 4 dalyje nustatytas priemonės, išskyrus paskatinimo priemones ir nuobaudas, pataisos įstaiga pagal kompetenciją gali leisti įgyvendinti šio Kodekso 136 straipsnyje nurodytiems subjektams.

*Papildyta straipsnio dalimi:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **137<sup>1</sup> straipsnis. Socialinės reabilitacijos planavimas**

1. Socialinė reabilitacija vyksta pagal nuteistajam sudarytą individualų socialinės reabilitacijos planą. Sudarant šį planą, turi dalyvauti nuteistasis. Sudarant individualų socialinės reabilitacijos planą gali būti įtraukiamos šio Kodekso 136 straipsnyje nurodytos organizacijos ir asmenys, kurių dalyvavimas įgyvendinant socialinės reabilitacijos plane numatytas priemones gali padėti nuteistajam socialiai reabilituotis.

2. Individualus socialinės reabilitacijos planas sudaromas atsižvelgiant į nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos mastą, kriminogeninius veiksnius, numatytas kriminogeninių veiksnių šalinimo priemones, pataisos įstaigos, kurioje atlieka bausmę nuteistasis, režimą. Nepilnamečiams nuteistiesiems individualus socialinės reabilitacijos planas sudaromas atsižvelgiant ir į jų socialinę brandą, asmenybės ugdymo poreikius.

3. Individualiame socialinės reabilitacijos plane turi būti nurodyta:

1) nuteistojo gyvenamoji vieta iki bausmės atlikimo pradžios, išsilavinimas, šeiminių padėtis, užimtumas iki bausmės atlikimo ir sutuoktinio, sugyventinio, artimųjų giminaičių kontaktiniai duomenys;

2) bausmės atlikimo pradžia ir pabaiga, galimo perkėlimo į atvirą koloniją ir pusiaukelės namus data ir galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos data;



*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

3) nuteistojo nusikalstamo elgesio rizika ir kriminogeniniai veiksniai;  
4) kintamųjų kriminogeninių veiksnių šalinimo priemonės ir jų įgyvendinimo terminai;  
5) priemonės, padėsiančios nuteistajam laikytis pataisos įstaigų režimo;  
6) nuteistojo užimtumo laisvalaikio formos;  
7) nuteistojo socialinių ryšių palaikymo (plėtimo) formos ir jų įgyvendinimas;  
8) pataisos įstaigos ar kardomojo kalinimo vietos darbuotojai, juridiniai ir (ar) fiziniai asmenys, vykdantys nuteistojo socialinę reabilitaciją, jų ir nuteistojo užduotys įgyvendinant individualiame socialinės reabilitacijos plane numatytas priemones, nuteistojo susitikimų su užduočių vykdytojais dažnumas;

9) kitos priemonės, kurių įgyvendinimas padėtų nuteistajam socialiai reabilituotis.

4. Individualus socialinės reabilitacijos planas turi būti sudarytas ne vėliau kaip per dešimt darbo dienų nuo nuteistojo atvykimo į pataisos įstaigą.

5. Nuteistasis su individualiu socialinės reabilitacijos planu supažindinamas pasirašytinai.

6. Individualus socialinės reabilitacijos planas gali būti tikslinamas atsižvelgiant į šio straipsnio 2 dalyje nurodytas aplinkybes.

7. Individualaus socialinės reabilitacijos plano formą ir jo rengimo metodiką tvirtina Kalėjimų departamento direktorius.

*Papildyta straipsniu:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **138 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2019-07-06*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **139 straipsnis. Nuteistųjų organizacijos**

1. Nuteistųjų arba administracijos iniciatyva pataisos įstaigose, išskyrus kalėjimus, gali būti steigiamos nuteistųjų kolektyvo tarybos. Jos padeda pataisos įstaigų administracijai organizuoti socialinę reabilitaciją ir sprendžia nuteistųjų buities klausimus. Nuteistųjų kolektyvo tarybos veiklos kryptis ir formas nustato pataisos įstaigos direktorius.

2. Pataisos įstaigose, išskyrus kalėjimus, nuteistieji gali Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka steigti nevyriausybinės organizacijas.

3. Nuteistųjų kolektyvo tarybų ir nevyriausybinių organizacijų veikla turi neprieštarauti darbo, mokymosi, režimo, saugumo ir socialinės reabilitacijos interesams.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **140 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos paskatinimo priemonės**

1. Už nepriekaištingą elgesį ir pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems gali būti skiriamos šios paskatinimo priemonės:

1) padėka;

2) teisės vieną kartą papildomai paskambinti telefonu suteikimas;

3) trijų papildomų ilgalaikių arba trumpalaikių pasimatymų per vienerius metus suteikimas;

4) paskirtos nuobaudos už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą panaikinimas prieš terminą;

5) pasivaikščiojimo laiko pailginimas ne daugiau kaip dviem valandomis;

6) didžiausios pinigų sumos, už kurią nuteistasis gali per mėnesį apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje, padidinimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma;

7) leidimas nepilnamečiams pasimatymo su tėvais, globėjais (rūpintojais), artimaisiais giminaičiais ar kitais pasitikėjimo vertais asmenimis metu išeiti iki aštuonių valandų už pataisos namų teritorijos ribų;

8) papildomos trumpalaikės išvykos į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus suteikimas;

9) atlikusiems ne mažiau kaip vienerius metus, o nepilnamečiams, atlikusiems ne mažiau kaip šešis mėnesius paskirtos bausmės, – perkėlimas iš paprastosios grupės į lengvąją grupę.

2. Nepilnamečiams nuteistiesiems, kurie gerai elgiasi, gali būti leidžiama kartu su pataisos įstaigos darbuotojais nueiti į kiną, teatrą, koncertą, sporto varžybas ar kitus ne pataisos įstaigoje organizuojamus renginius.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **141 straipsnis. Paskatinimo priemonių skyrimo nuteistiesiems tvarka**

1. Šio Kodekso 140 straipsnio 1 dalyje numatytos paskatinimo priemonės skiriamos pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu.

2. Paskatinimas, kuriuo leidžiama papildomai paskambinti telefonu, gauti pasimatymą, įsigyti asmeninių daiktų už didesnę pinigų sumą ar suteikiama papildoma trumpalaikė išvyka į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius namus, gali būti skiriamas tik nuteistiesiems, kurie pagal šį Kodeksą turi teisę paskambinti telefonu, gauti pasimatymą, įsigyti asmeninių daiktų ar gauti trumpalaikę išvyką iš pataisos įstaigos.

3. Paskatinimas – padidinti didžiausią pinigų sumą, už kurią nuteistasis gali įsigyti asmeninių daiktų, nuteistajam gali būti taikomas ne ilgiau kaip vieną mėnesį.

4. Kalėjime laikomiems nuteistiesiems pasivaikščiojimo laikas paskatinimo tvarka pailginamas ne ilgiau kaip vieną mėnesį.

5. Paskatinimo tvarka nuteistajam gali būti prieš terminą panaikinama vienu metu viena pirmiau paskirta nuobauda.

6. Konkreti paskatinimo priemonė nuteistajam parenkama atsižvelgiant į tai, kokią teigiamą įtaką nuteistojo elgesiui galėtų padaryti šios paskatinimo priemonės skyrimas.

7. Apie paskatinimo priemonės paskyrimą paskelbiama nuteistajam.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

#### **142 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems skiriamos nuobaudos**

1. Už bausmės atlikimo režimo reikalavimų pažeidimą nuteistiesiems gali būti skiriamos šios nuobaudos:

1) papeikimas;

2) didžiausios pinigų sumos, už kurią nuteistieji gali per mėnesį įsigyti asmeninių daiktų, sumažinimas vienos bazinės socialinės išmokos dydžio suma iki trijų mėnesių;

3) draudimas vieną mėnesį įsigyti asmeninių daiktų (išskyrus higienos reikmenų ir kanceliarinių prekių įsigijimą);

4) vienos bazinės socialinės išmokos dydžio įmoka į socialinės paramos nuteistiesiems fondą.

2. Nuteistiesiems, sistemingai pažeidinėjantiems arba itin piktybiškai pažeidusiems režimą, gali būti skiriama nuobauda – perkėlimas į kamerų tipo patalpas iki trisdešimt parų, o nepilnamečių nuteistųjų – iki penkių parų.

3. Nėščioms moterims ir turinčioms vaikų iki trejų metų motinoms, taip pat asmenims, kurie dėl medicininių priežasčių negali būti perkelti į kamerų tipo patalpas, šio straipsnio 2 dalyje nustatyta nuobauda neskiriama, o jeigu buvo paskirta, – nevykdoma.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **143 straipsnis. Nuobaudų skyrimo atliekantiems laisvės atėmimo bausmę nuteistiesiems tvarka**

1. Šio Kodekso 142 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytos nuobaudos skiriamos pataisais įstaigos direktoriaus nutarimu.

2. Skiriant nuobaudas, atsižvelgiama į pažeidimo padarymo aplinkybes, į galiojančių nuobaudų kiekį ir paskirtų nuobaudų pobūdį, taip pat į nuteistojo rašytinį pasiaiškinimą dėl pažeidimo. Skiriamos nuobaudos turi atitikti padaryto pažeidimo sunkumą ir pobūdį.

3. Nuobauda gali būti skiriama tik pažeidimą padariusiam nuteistajam. Už kelis vienu metu padarytus pažeidimus skiriama viena nuobauda.

4. Nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per dešimt parų nuo pažeidimo atskleidimo dienos, o jei dėl pažeidimo buvo atliekamas tyrimas, – nuo tyrimo pabaigos dienos, bet ne vėliau kaip per du mėnesius nuo pažeidimo padarymo dienos.

5. Paskirta nuobauda vykdoma tuoj pat ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo. Nuobauda, kuri nebuvo pradėta vykdyti per vieną mėnesį nuo jos paskyrimo dienos, išskyrus šio Kodekso 142 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytą nuobaudą, nevykdoma.

6. Jeigu nuteistasis, kuriam paskirta šio Kodekso 142 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyta nuobauda, asmeninėje sąskaitoje neturi lėšų arba jų turi nepakankamai, kad būtų iš karto sumokėta paskirta įmoka į socialinės paramos nuteistiesiems fondą, šio Kodekso 142 straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodyta nuobauda laikoma įvykdyta, kai iš nuteistojo asmeninės sąskaitos pataisos įstaigos administracija atskaito šiai įmokai ar likusiai jos daliai sumokėti reikalingas lėšas.

7. Nuteistasis turi teisę šio Kodekso 183 straipsnyje nustatyta tvarka apskūsti jam paskirtą nuobaudą. Skundo padavimas nuobaudos vykdymo nesustabdo.

8. Jeigu nuteistajam per šešis mėnesius, o nepilnamečiam nuteistajam per tris mėnesius nuo nuobaudos atlikimo dienos nepaskiriama nauja nuobauda, jis laikomas neturinčiu nuobaudų.

9. Apie nuobaudos paskyrimą nuteistajam paskelbiama pasirašytinai. Nutarimo, kuriuo nuteistajam paskirta nuobauda, kopija įteikiama nuteistajam.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

### **144 straipsnis. Neteko galios nuo 2020-06-20**

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **145 straipsnis. Nuteistųjų laikymo sąlygos kamerų tipo patalpose**

1. Nuteistieji, atliekantys šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą, į darbą nevedami. Perkelti į kamerų tipo patalpas nuteistieji neturi teisės gauti pasimatymų (išskyrus teisę susitikti su advokatu), perduodamų daiktų, taip pat paskambinti telefonu (išskyrus atvejus, kai jie įgyvendina šio Kodekso 101 straipsnyje nurodytą teisę). Jiems neleidžiama įsigyti ir (ar) turėti asmeninių daiktų, išskyrus drabužius, avalynę, higienos reikmenis ir kanceliarines prekes. Šioje dalyje nurodytiems nuteistiesiems leidžiama skaityti knygas, žurnalus, laikraščius ir kitą

literatūrą, kasdien vieną valandą, o nepilnamečiams, neįgaliesiems, kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, ir ligoniams (pagal gydytojo išvadą) – dvi valandas pasivaikščioti.

2. Nuteistieji, atliekantys šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą, laikomi rakinamose kamerose.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

#### **146 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2016-04-01*

*Straipsnio naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **KETVIRTASIS SKIRSNIS LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŪJŲ BENDRASIS UGDYMAS IR PROFESINIS MOKYMAS**

*Pakeistas skirsnio pavadinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

#### **147 straipsnis. Nuteistųjų bendrasis ugdymas**

1. Pataisos įstaigose organizuojamas nuteistųjų iki šešiolikos metų bendrasis ugdymas.

2. Vyresnių negu šešiolikos metų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas rašytinių jų pageidavimu. Nuteistųjų neįgaliųjų ir ribotai pakaltinamų nuteistųjų bendrasis ugdymas organizuojamas jų pageidavimu, pataisos įstaigos administracijos sutikimu ir gydytojų leidimu.

3. Nuteistųjų bendrojo ugdymo pataisos įstaigose tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Nuteistųjų bendrąjį ugdymą organizuoja savivaldybės, kurių teritorijoje yra pataisos įstaigos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-743](#), 2010-04-13, *Žin.*, 2010, Nr. 48-2293 (2010-04-27)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

#### **148 straipsnis. Nuteistųjų profesinis mokymas**

1. Pataisos įstaigose ir valstybės įmonėse prie pataisos įstaigų gali būti organizuojamas nuteistųjų profesinis mokymas. Nuteistieji turi teisę pasirinkti profesiją, kurios mokysis pagal pataisos įstaigos administracijos pateiktą sąrašą ir turimą mokymo bazę.

2. Nuteistųjų neįgaliųjų, ribotai pakaltinamų nuteistųjų ir valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus sulaukusių nuteistųjų profesinis mokymas organizuojamas jų pageidavimu.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

3. Nepilnamečių profesinis mokymas vyksta neviršijant nuteistųjų darbo dienos trukmės.

4. Nuteistųjų profesinio mokymo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

#### **149 straipsnis.** *Neteko galios nuo 2010-03-01.*

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

#### **150 straipsnis. Nuteistųjų atleidimas nuo darbo pataisos įstaigose egzaminams laikyti**

Pataisos įstaigose baigiamiesiems kvalifikaciniams egzaminams laikyti nuteistieji atleidžiami nuo darbo pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Nuteistųjų atleidimo nuo darbo pataisos įstaigose egzaminams laikyti tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

## **PENKTASIS SKIRSNIS**

### **NĖŠČIŲ MOTERŲ IR VAIKŲ IKI TREJŲ METŲ TURINČIŲ MOTINŲ LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĖS ATLIKIMO YPATUMAI**

#### **151 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų siuntimas į bausmės atlikimo vietą**

1. Nėščios moterys ir vaikų iki trejų metų turinčios motinos po nuosprendžio įsiteisėjimo per dešimt dienų nusiunčiamos į pataisos namus, turinčius vaikų (kūdikių) namus.

2. Moterys, kurios pataisos įstaigose tapo nėščios, iš pataisos namų arba kalėjimo perkeliamos į pataisos namus, turinčius vaikų (kūdikių) namus.

3. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų siuntimo ir perkėlimo į pataisos namus, turinčius vaikų (kūdikių) namus, tvarką nustato Teisingumo ministerija ir Sveikatos apsaugos ministerija.

4. Pataisos namuose esančių vaikų (kūdikių) namų įrengimo ir eksploatavimo reikalavimus bei vaikų aprūpinimo sąlygas nustato Sveikatos apsaugos ministerija.

#### **152 straipsnis. Nėščių moterų ir vaikų iki trejų metų turinčių motinų bausmės atlikimas ne pataisos namų teritorijoje arba atleidimas nuo tolesnio bausmės atlikimo**

1. Nėščioms moterims ir vaikų iki trejų metų turinčioms motinoms pataisos namų administracija gali leisti gyventi ne pataisos namų teritorijoje, kol vaikui sueis treji metai. Leidimas gyventi ne pataisos namų teritorijoje įforminamas motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu.

2. Atsižvelgiant į vaiko interesus, Kalėjimų departamento direktoriaus nustatytais sąlygomis šio straipsnio 1 dalyje nurodytas leidimas pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu kasmet gali būti pratęsimas, bet ne ilgiau, kol vaikas bus pradėtas ugdyti pagal pradinio ugdymo programą.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios apgyvendinamos netoli pataisos namų jiems priklausančiose arba nuomojamose gyvenamosiose patalpose ir yra nuolat pataisos namų administracijos prižiūrimos. Šios nuteistosios turi teisę:

1) turėti grynųjų pinigų ir neribotai juos naudoti;

2) paskambinti telefonu, gauti ir siųsti neribotą kiekį laiškų, gauti perduodamus daiktus ir pasimatymus;

*Straipsnio punkto pakeitimai:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

3) nustatytu laiku laisvai vaikščioti pataisos namų direktoriaus nustatytoje teritorijoje. Su nustatytos teritorijos ribomis nuteistosios supažindinamos pasirašytinai.

4. Pasibaigus Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytam atleidimo nuo darbo laikotarpiui, šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios dirba pataisos namų administracijos nurodytą darbą.

5. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu šio straipsnio 1 dalyje nurodytų nuteistųjų elgesio kontrolė Kalėjimų departamento direktoriaus nustatyta tvarka gali būti atliekama elektroninio stebėjimo priemonėmis.

6. Nuteistosios, kuri sistemingai pažeidinėja arba itin piktybiškai pažeidė nustatyto režimo reikalavimus arba elgesio taisykles, teisė gyventi ne pataisos įstaigos teritorijoje pataisos

namų direktoriaus nutarimu panaikinama ir ši nuteistoji perkeliama į pataisos namus tęsti bausmės atlikimą.

7. *Neteko galios nuo 2019-07-06*

*Straipsnio dalies naikinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

**153 straipsnis. Vaikų iki trejų metų turinčių nuteistųjų motinų teisė auginti savo vaikus pataisos namų arba vietovės, kurioje yra pataisos namai, vaikų (kūdikių) namuose**

1. Vaikų iki trejų metų turinčioms nuteistosioms gali būti sudarytos sąlygos pačioms auginti ir prižiūrėti vaikus, kol jiems sueis treji metai.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nuteistosios motinos gali būti apgyvendinamos kartu su vaikais pataisos namų vaikų (kūdikių) namų patalpose.

3. Nuteistųjų motinų pageidavimu jų vaikai gali būti laikomi vietovės, kurioje yra pataisos namai, vaikų (kūdikių) namuose.

4. Nuteistosios motinos, kurių vaikai iki trejų metų laikomi pataisos namų arba vietovės, kurioje yra pataisos namai, vaikų (kūdikių) namuose, turi teisę kasdien ne mažiau kaip po dvi valandas pasimatyti su savo vaikais.

5. Į pasimatymo su vaikais laiką neįskaitoma krūtimi maitinančioms motinoms skirtas vaikų maitinimo laikas.

6. Pasimatymų su vaikais iki trejų metų tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

**ŠEŠTASIS SKIRSNIS**

**LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANČIŲ NUTEISTŪJŲ IŠVYKIMAS BE SARGYBOS ARBA BE PALYDOS**

**154 straipsnis. Laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų išvykimas be sargybos arba be palydos**

1. Teisę be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turi nuteistasis, kuriam pataisos įstaigos administracija leidžia dirbti darbą, kurio vieta yra už pataisos įstaigos teritorijos ribų, arba mokytis už pataisos įstaigos teritorijos ribų esančioje mokymo įstaigoje, arba dalyvauti įgyvendinant socialinės reabilitacijos priemones už pataisos įstaigos teritorijos ribų ir kuris atitinka visas šias sąlygas:

1) atlieka bausmę pataisos namuose paprastosios arba lengvosios grupės sąlygomis;

2) jo nusikalstamo elgesio rizika yra žema arba vidutinė ir nustatyta pažanga mažinant nusikalstamo elgesio riziką;

3) neatlieka laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės;

4) nėra pripažintas pavojingu recidyvistu ar ribotai pakaltinamu;

5) neturi galiojančios nuobaudos už bausmės atlikimo metu padarytus teisės pažeidimus;

6) dirba arba mokosi, užsiima individualia darbine, kūrybine ar kitokia veikla;

7) neserga pavojinga arba ypač pavojinga užkrečiamąja liga, kuri plinta lašeliniu būdu per orą.

2. Nuteistasis netenka teisės be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, jeigu jis nebeatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytų sąlygų.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

**155 straipsnis. Nuteistiesiems taikomi apribojimai išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų be sargybos arba be palydos**

1. Siekdamas užkirsti kelią nusikalstamoms veikoms ar kitiems teisės pažeidimams arba apsaugoti kitų asmenų teises ir laisves, pataisos įstaigos direktorius turi teisę nutarimu laikinai uždrausti šio Kodekso 154 straipsnyje nurodytas sąlygas atitinkančiam nuteistajam be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų. Šis draudimas taikomas tol, kol išnyksta priežastys, dėl kurių nuteistajam laikinai uždrausta be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, bet ne ilgiau kaip šešis mėnesius, o nepilnamečiam nuteistajam – ne ilgiau kaip tris mėnesius.

2. Nuteistajam, kuriam pataisos įstaigos direktorius laikinai uždraudė be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, raštu nurodomos priežastys, dėl kurių tokį draudimą būtina taikyti, draudimo taikymo trukmė ir rekomendacijos, kaip nuteistasis turėtų elgtis, kad draudimas be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų jam nebūtų taikomas.

3. Jeigu pasibaigus šio straipsnio 1 dalyje nurodyto draudimo taikymo terminui neišnyko priežastys, dėl kurių nuteistajam buvo laikinai uždrausta be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų, arba atsirado kitų priežasčių, dėl kurių šis draudimas turi būti taikomas, pataisos įstaigos direktorius gali šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka priimti naują nutarimą laikinai uždrausti šiam nuteistajam be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

**156 straipsnis. Nuteistųjų išvykimo už pataisos įstaigos teritorijos ribų be sargybos arba be palydos ypatumai**

1. Teisė be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų suteikia nuteistajam galimybę būti darbo, mokymo arba socialinės rehabilitacijos priemonių įgyvendinimo laiku tam tikroje vietovėje arba konkrečioje teritorijoje arba vykti tam tikru maršrutu. Su vietovės arba teritorijos, kurioje leidžiama būti šią teisę turintiems nuteistiesiems, ribomis arba maršrutu, kuriuo leidžiama vykti be sargybos arba be palydos, nuteistieji supažindinami pasirašytinai.

2. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu už pataisos įstaigos teritorijos ribų išvykstančių be sargybos arba be palydos nuteistųjų elgesio kontrolė gali būti vykdoma elektroninio stebėjimo priemonėmis.

3. Teisė be sargybos arba be palydos išvykti už pataisos įstaigos teritorijos ribų turintys nuteistieji, užtikrinant jų priežiūrą, gali būti apgyvendinti pataisos įstaigos ar tardymo izoliatoriaus gyvenamosiose patalpose, esančiose už šių įstaigų teritorijos ribų.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

**SEPTINTASIS SKIRSNIS  
LYGTINIS PALEIDIMAS IŠ PATAISOS ĮSTAIGŲ**

**157 straipsnis. Lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigų**

1. Nuteistieji, kurių nusikalstamo elgesio rizika žema arba kurie padarė akivaizdžią pažangą mažindami savo nusikalstamo elgesio riziką, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus nuteistuosius, gali būti lygtinai paleisti iš pataisos įstaigos atlikę šią bausmės dalį:

1) vieną trečdalį paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteisti už dėl neatsargumo padarytus nusikaltimus asmenys, taip pat nepilnamečiai ir kiti nuteistieji, kuriems paskirta bausmė neviršija ketverių metų laisvės atėmimo;

2) pusę paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija ketverius metus laisvės atėmimo, bet neviršija dešimt metų laisvės atėmimo;

3) du trečdalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės – nuteistieji, kuriems paskirta bausmė viršija dešimt metų laisvės atėmimo, bet neviršija dvidešimt penkerių metų laisvės atėmimo.

2. Nuteistieji, kuriems iš dalies atidėtas bausmės vykdymas buvo panaikintas, taip pat kuriems lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigos buvo panaikintas ir jie teismo nutartimi buvo nukreipti atlikti likusios nuosprendžiu paskirtos laisvės atėmimo bausmės dalies, gali būti lygtinai paleisti iš pataisos įstaigų, jei jų nusikalstamo elgesio rizika žema arba jie padarė akivaizdžią pažangą mažindami savo nusikalstamo elgesio riziką ir yra atlikę vienerius metus laisvės atėmimo bausmės nuo teismo nutarties dėl bausmės vykdymo atidėjimo ar lygtinio paleidimo panaikinimo ir nukreipimo į pataisos įstaigą vykdymo pradžios.

3. Nuteistieji, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje nurodytus nuteistuosius, nuteistuosius, kurių nusikalstamo elgesio rizika aukšta ir kurie nedaro pažangos, kad sumažintų savo nusikalstamo elgesio riziką, nuteistuosius, atliekančius bausmę už labai sunkius nusikaltimus, taip pat nuteistuosius, atliekančius bausmę už sunkius nusikaltimus, nurodytus Baudžiamojo kodekso XVIII, XX, XXI, XXXV skyriuose, atlikę tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės, lygtinai paleidžiami iš pataisos įstaigų taikant jiems intensyvią priežiūrą.

4. Nuteistieji, sutinkantys, kad jiems būtų taikoma intensyvi priežiūra, gali būti lygtinai paleisti pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis iki šešių mėnesių anksčiau, negu nustatyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse.

5. Nuteistiesiems, iki lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos pagal šio straipsnio 1–4 dalis neatlikusiems nuobaudos už bausmės atlikimo metu padarytą teisės pažeidimą, lygtinio paleidimo taikymas atidedamas tol, kol bus atlikta nuobauda, ir tris mėnesius po nuobaudos atlikimo.

6. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytiems nuteistiesiems lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigų taiko Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija.

7. Šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose ir 2 dalyje nurodytiems nuteistiesiems lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigų taiko vietovės, kurioje yra nuteistojo pataisos įstaiga, apylinkės teismas nutartimi, kuria patvirtinamas Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimas taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos.

8. Likusios neatliktos laisvės atėmimo bausmės laikotarpiu lygtinai paleistiems iš pataisos įstaigų nuteistiesiems vykdoma probacija. Probacijos vykdymo, jos sąlygų keitimo ir probacijos panaikinimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos probacijos įstatyme.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **158 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų netaikymas**

Lygtinis paleidimas iš pataisos įstaigų netaikomas:

1) asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę už nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai;

2) asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę už nusikaltimus nepilnamečio asmens seksualinio apsisprendimo laisvei ir (ar) neliečiamumui;

3) asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę;

4) asmenims, atliekantiems laisvės atėmimo bausmę už tyčinius nusikaltimus, padarytus areštinėse, pataisos įstaigose ir kardomojo kalnimo vietose;

5) asmenims, atliekantiems nedelsiant atliktinos laisvės atėmimo bausmės dalį pagal Baudžiamojo kodekso 75 straipsnio 3 dalį arba 92 straipsnio 3 dalį.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)



Nr. [XI-2040](#), 2012-06-05, Žin., 2012, Nr. 68-3464 (2012-06-19)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **159 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų tvarka**

1. Pataisos įstaiga, gavusi Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo nuorašą arba teismo potvarkį vykdyti nuteistojo lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos kartu su teismo nutarties nuorašu, paleidžia nuteistąjį iš pataisos įstaigos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo nuorašą arba teismo potvarkį kartu su teismo nutarties nuorašu pataisos įstaiga pateikia probacijos tarnybai.

3. Pataisos įstaiga, lygtinai paleidusi iš pataisos įstaigos nuteistąjį pagal šio Kodekso 157 straipsnio 3 dalį, teismo nuosprendį su patvarkymu pateikia probacijos tarnybai.

4. Pataisos įstaiga kartu su probacijos tarnyba Kalėjų departamento direktoriaus nustatyta tvarka užtikrina, kad lygtinai paleistam iš pataisos įstaigos nuteistajam intensyvi priežiūra ir probacija būtų pradėta vykdyti nuo nuteistojo paleidimo iš pataisos įstaigos momento.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, Žin., 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

### **160 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.**

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

### **161 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.**

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

### **162 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.**

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

### **163 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.**

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

### **164 straipsnis. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos sudarymas ir lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos taikymo tvarka**

1. Pataisos įstaigose sprendimams dėl nuteistųjų lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos priimti Kalėjų departamento direktoriaus įsakymu sudaromos septynių narių Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos. Į Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos narius dvejų metų laikotarpiui skiriami probuotojai, ne mažiau kaip du asociacijų, religinių bendruomenių ar religinių bendrijų atstovai ir (ar) savanoriai, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nariu gali būti ne jaunesnis kaip 25 metų ir atitinkantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme valstybės tarnautojams nustatytus nepriekaištingos reputacijos kriterijus asmuo. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nariais paskirti Kalėjų departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnai, valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį, negali sudaryti daugiau kaip 50 procentų visų komisijos narių. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijų sudarymo ir darbo organizavimo nuostatus tvirtina Kalėjų departamento direktorius.

2. Pataisos įstaiga, likus dvidešimt darbo dienų iki nuteistojo galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos pagal šio Kodekso 157 straipsnio 1, 2 ar 4 dalį, pateikia Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai socialinio tyrimo išvadą, kurioje turi būti informacija apie šiam nuteistajam taikytas socialinės rehabilitacijos priemonės ir jų įgyvendinimo rezultatus, jo nusikalstamo elgesio riziką ir jos pokyčius baudmės atlikimo metu.

3. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytos socialinio tyrimo išvados gavimo dienos apsvarsto socialinio tyrimo išvadoje pateiktą informaciją ir priima motyvuotą nutarimą taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos arba lygtinio paleidimo netaikyti. Jeigu Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijoje svarstant nuteistojo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos klausimą jam paskiriama nuobauda už teisės pažeidimą, apie tai nedelsdama, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo nuobaudos paskyrimo, pataisos įstaiga raštu praneša Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai, o ši šioje dalyje nurodyto sprendimo priėmimą atideda šio Kodekso 157 straipsnio 5 dalyje nustatytam laikui.

4. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai priėmus nutarimą šio Kodekso 157 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytam nuteistajam taikyti lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos, nutarimo nuorašas per dvi darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pateikiamas nuteistajam ir išsiunčiamas prokurorui. Pasibaigus šio straipsnio 7 dalyje nustatytam Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo apskundimo terminui, taip pat jei šis nutarimas nebuvo apskustas, nutarimo nuorašas ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikiamas pataisos įstaigai, kuri, suėjus šio Kodekso 157 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytam terminui, paleidžia nuteistąjį iš pataisos įstaigos.

5. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimas taikyti šio Kodekso 157 straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punkte arba 2 dalyje nurodytam nuteistajam lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos per dvi darbo dienas nuo jo priėmimo dienos pateikiamas vietovės, kurioje yra nuteistojo pataisos įstaiga, apylinkės teismui, o šio nutarimo nuorašas pateikiamas nuteistajam ir išsiunčiamas prokurorui. Kartu su šiuo nutarimu teismui pateikiama nuteistojo asmens byla.

6. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijai priėmus nutarimą netaikyti nuteistajam lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos arba teismui priėmus nutartį nepatvirtinti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo taikyti nuteistajam lygtinį paleidimą, Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisija nutarimu pateikia pataisos įstaigai ir (ar) nuteistajam motyvuotas rekomendacijas dėl nuteistojo socialinės rehabilitacijos ir (ar) nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos mažinimo, nustato šių rekomendacijų įgyvendinimo terminą ir pakartotinio svarstymo dėl nuteistojo galimo lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos datą. Šis pakartotinis svarstymas negali būti vėliau kaip po šešių mėnesių nuo Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo netaikyti lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos arba šioje dalyje nurodytos teismo nutarties nepatvirtinti Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimo priėmimo dienos.

7. Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimai per septynias darbo dienas nuo priėmimo dienos gali būti skundžiami vietovės, kurioje yra nuteistojo pataisos įstaiga, apylinkės teismui. Teisę paduoti skundą dėl šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų Lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos komisijos nutarimų turi prokuroras, nuteistasis, jo gynėjas ir atstovas pagal įstatymą, o dėl šio straipsnio 6 dalyje nurodytų nutarimų – nuteistasis, jo gynėjas ir atstovas pagal įstatymą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **AŠTUNTASIS SKIRSNIS IŠ DALIES ATIDĖTO BAUSMĖS VYKDYMO PANAIKINIMAS**

### **164<sup>1</sup> straipsnis. Iš dalies atidėto baudmės vykdymo panaikinimas**

Jeigu terminuoto laisvės atėmimo bausmės atlikimo metu nuteistojo, kuriam bausmės vykdymas iš dalies buvo atidėtas pagal Baudžiamojo kodekso 75 straipsnio 3 dalį arba 92 straipsnio 3 dalį, nusikalstamo elgesio rizika padidėja ir yra pakankamas pagrindas manyti, kad bausmės tikslai nebus pasiekti vykdant bausmės vykdymo atidėjimą, teismas pataisos įstaigos teikimu gali priimti sprendimą panaikinti bausmės vykdymo atidėjimą ir toliau vykdyti pagal nuosprendį paskirtą bausmę.

#### **164<sup>2</sup> straipsnis. Teikimas panaikinti iš dalies atidėtą bausmės vykdymą**

1. Teikimą panaikinti iš dalies atidėtą bausmės vykdymą teismui teikia pataisos įstaiga. Kartu teismui pateikiama nuteistojo asmens byla.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame teikime turi būti duomenys apie nustatytą nuteistojo nusikalstamo elgesio riziką ir šios rizikos pokyčius bausmės atlikimo metu, priežastis, dėl kurių nusikalstamo elgesio rizika padidėjo atliekant bausmę, individualiame socialinės reabilitacijos plane nustatytų priemonių vykdymą, nuteistojo elgesį atliekant bausmę, taip pat duomenys apie nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą.

*Papildyta skirsniumi:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **XII SKYRIUS**

### **LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS BAUSMĖS VYKDYMO YPATUMAI**

#### **165 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikimo vieta**

1. Nuteistieji laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atlieka kalėjimuose. Pirmuosius dešimt metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikę nuteistieji, atsižvelgiant į jų elgesį bausmės atlikimo metu bei saugumo reikalavimus ir kai yra kalėjimo administracijos teikimas, Kalėjimų departamento direktoriaus sprendimu gali būti perkelti į pataisos namus tęsti bausmės atlikimą.

2. Pataisos namuose laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji, kurie kelia pavojų pataisos namų personalui ar kitiems asmenims arba dėl kitų išimtinių aplinkybių ir kai yra pataisos namų administracijos teikimas, Kalėjimų departamento direktoriaus sprendimu gali būti gražinti iš pataisos namų į kalėjimą toliau atlikti bausmę.

3. Nuteistieji, gražinti iš pataisos namų į kalėjimą toliau atlikti bausmę, gali būti pakartotinai perkelti į pataisos namus toliau atlikti bausmę ne anksčiau kaip praėjus penkeriems metams po gražinimo į kalėjimą šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **166 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų specialiosios teisės ir pareigos**

1. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji turi šio Kodekso 92–103 ir 106–109 straipsniuose nustatytas specialiąsias teises.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų specialiąsias pareigas nustato šio Kodekso 110 straipsnis.

#### **167 straipsnis. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos poveikio priemonės**

1. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso XI skyriaus pirmajame ir trečiajame skirsniuose numatytos poveikio priemonės.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų bendrasis ugdymas ir profesinis mokymas organizuojamas šio Kodekso 147, 148, 149 ir 150 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantys nuteistieji gali dirbti, jeigu patys to pageidauja, kalėjimo arba pataisos namų administracijos parinktą darbą. Dirbantiems laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantiems nuteistiesiems taikomos šio Kodekso 125, 126, 127, 128, 129, 131, 132, 134 ir 135 straipsnių nuostatos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

### **167<sup>1</sup> straipsnis. Teikimas laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme**

1. Ne mažiau kaip dvidešimt metų laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atlikęs nuteistasis gali pateikti bausmę vykdančiai institucijai prašymą dėl kreipimosi į teismą, kad jam paskirta laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė būtų pakeista terminuoto laisvės atėmimo bausme.

2. Bausmę vykdanči institucija, gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą nuteistojo prašymą, atlieka nuteistojo socialinį tyrimą ir ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo nuteistojo prašymo gavimo dienos kreipiasi į bausmės atlikimo vietos apygardos teismą su teikimu nuteistajam paskirtą laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę, kai yra pagrindas, pakeisti terminuoto laisvės atėmimo bausme.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatytame teikime turi būti nurodyti duomenys apie nuteistojo asmenybę ir jo socialinę aplinką, nustatytą nuteistojo nusikalstamo elgesio rizikos lygį ir kriminogeninius veiksnius, atliktos bausmės poveikį nuteistajam (pažangą mažinant nusikalstamo elgesio riziką, individualiame socialinės rehabilitacijos plane nurodytų priemonių vykdymą, elgesį bausmės atlikimo metu), taip pat duomenys apie nusikaltimu padarytos žalos atlyginimą ar pašalinimą, įskaitant duomenis apie nuteistojo turėtas galimybes ją atlyginti ar pašalinti arba objektyvias priežastis, dėl kurių nusikaltimu padarytos žalos atlyginti ar pašalinti nebuvo įmanoma. Dalinio nusikaltimu padarytos žalos atlyginimo ar pašalinimo atveju teikime taip pat nurodomi duomenys apie nuteistojo galimybes ją visiškai atlyginti ar pašalinti. Be to, teikime turi būti nurodyta, ar nuteistasis pripažįsta savo kaltę ir gailisi padaręs nusikaltimą. Kartu su teikimu teismui nusiunčiama nuteistojo asmens byla.

4. Jeigu teismas atsisako pakeisti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausme, pakartotinai teikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą prašymą galima ne anksčiau kaip po vienerių metų po nutarties atsisakyti pakeisti laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę terminuoto laisvės atėmimo bausme įsiteisėjimo dienos.

*Papildyta straipsniu:*

Nr. [XIII-2007](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05335

### **168 straipsnis. Pataisos įstaigos administracijos pareigos laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančio nuteistojo sunkios ligos arba mirties atveju**

1. Jeigu laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekantis nuteistasis sunkiai serga ir jo liga gresia gyvybei, kalėjimo arba pataisos namų administracija privalo nedelsdama apie tai pranešti Kalėjimų departamento direktoriui ar jį pavaduojančiam pareigūnui ir nuteistojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams. Šiems asmenims jų pageidavimu sudaromos sąlygos aplankyti nuteistąjį. Lankymo tvarką nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės.

2. Laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančio nuteistojo mirties atveju kalėjimo arba pataisos namų administracija privalo nedelsdama apie tai pranešti Kalėjimų departamento direktoriui ar jį pavaduojančiam pareigūnui ir nuteistojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams. Pataisos įstaigos direktorius ar jį pavaduojantis pareigūnas privalo apie nuteistojo mirtį per tris dienas raštu pranešti kalėjimo ar pataisos namų vietos civilinės būklės aktus registruojančiai įstaigai, kuri Civilinio kodekso nustatyta tvarka įregistruoja mirtį ir išduoda mirties liudijimą.

3. Nuteistojo palaikai palaidojami kapinėse arba nuteistojo sutuoktinio, sugyventinio arba artimųjų giminaičių prašymu ir kalėjimo ar pataisos namų direktoriaus ar jį pavaduojančio

pareigūno leidimu atiduodami mirusiojo sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams.

### **XIII SKYRIUS**

#### **AREŠTO, TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO IR LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS GALVOS BAUSMĖS ATLIKIMO METU VALSTYBEI PADARYTOS TURTINĖS ŽALOS ATLYGINIMAS**

*Pakeistas skyriaus pavadinimas:*

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

#### **169 straipsnis. Terminuoto laisvės atėmimo, laisvės atėmimo iki gyvos galvos ir arešto bausmės atliekančių nuteistųjų materialinės atsakomybės pagrindai ir dydis**

1. Terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės atliekantys nuteistieji atsako už bausmės atlikimo metu valstybei padarytą žalą:

1) už žalą, padarytą atliekant darbinės pareigas, – tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Lietuvos Respublikos darbo įstatymai;

2) už žalą, padarytą kitokiais veiksmais, – tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Civilinis kodeksas.

2. Arešto bausmę atliekantys nuteistieji už bausmės atlikimo metu padarytą valstybei žalą atsako tiek, kokio dydžio žalos atlyginimą nustato Civilinis kodeksas.

#### **170 straipsnis. Žalos atlyginimo tvarka**

1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo arba laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmę atliekančių nuteistųjų valstybei padarytos žalos atlyginimas išieškomas motyvuotu pataisos įstaigos direktoriaus nutarimu, jeigu žalos dydis neviršija nuteistojo asmeninėje sąskaitoje esančios pinigų sumos. Apie išieškojimą nuteistajam paskelbiama pasirašytinai. Kitais atvejais žalos atlyginimas išieškomas bendrais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka.

2. Pataisos įstaigos direktoriaus nutarimas išieškoti žalos atlyginimą gali būti apskūstas Kalėjų departamento direktoriui. Skundo padavimas nesustabdo nutarimo išieškoti žalos atlyginimą vykdymo. Kalėjų departamento direktorius, nustatęs, kad nuteistasis dėl žalos atsiradimo nekaltas, turi teisę pakeisti išieškotinos sumos dydį arba panaikinti nutarimą išieškoti žalos atlyginimą. Neteisėtai arba neteisėtai išskaitytos už padarytą žalą sumos grąžinamos į nuteistojo asmeninę sąskaitą. Kalėjų departamento direktoriaus sprendimas dėl nutarimo išieškoti žalos atlyginimą per dvidešimt dienų gali būti skundžiamas apygardos administraciniam teismui, kurio veiklos teritorijoje yra nutarimą priėmusio direktoriaus vadovaujama pataisos įstaiga.

3. Valstybei padarytos žalos atlyginimo dalis, kurios visiškai neatlygino paleistas iš pataisos įstaigos asmuo, išieškoma Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

#### **171 straipsnis. Dėl atliekančio bausmę nuteistojo nusikalstamos veikos atsiradusios žalos atlyginimas**

Žala, atsiradusi dėl atliekančio bausmę nuteistojo nusikalstamos veikos, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

#### **172 straipsnis. Atliekančio bausmę nuteistojo tretiesiems asmenims padarytos žalos atlyginimas**

Žala, kurią padarė atliekantis bausmę nuteistasis tretiesiems asmenims, atlyginama Civilinio kodekso nustatyta tvarka.

**XIV SKYRIUS**  
**AREŠTO, TERMINUOTO LAISVĖS ATĖMIMO IR LAISVĖS ATĖMIMO IKI GYVOS**  
**GALVOS BAUSMES ATLIEKANČIŲ NUTEISTŲJŲ MATERIALINIS, BUITINIS**  
**APRŪPINIMAS IR SVEIKATOS PRIEŽIŪRA**

**173 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų materialinis buitinis aprūpinimas**

1. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems užtikrinamos reikiamos gyvenamųjų patalpų ir buties sąlygos, atitinkančios Lietuvos Respublikos higienos normas.

2. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems nemokamai suteikiama atskira miegamoji vieta ir patalynė. Nuteistieji, išskyrus atliekančius areštą, taip pat šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekančius nuteistuosius, gali naudotis nuosava patalyne (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę).

3. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantys nuteistieji, kurie neturi savo drabužių ir avalynės, nemokamai aprūpinami drabužiais ir avalyne pagal sezoną.

4. Areštą atliekantys nuteistieji, šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą atliekantys nuteistieji, taip pat kiti nuteistieji, kurie neturi lėšų asmens higienos reikmenims įsigyti arba jų turi nepakankamai, šiais reikmenimis aprūpinami nemokamai.

5. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantys nuteistieji gauna maisto pagal fiziologines mitybos normas ir, kiek tai įmanoma, atitinkančio jų religinius įsitikinimus, o nuteistieji, kuriems pagal gydytojų išvadas paskirtas racionalus maitinimas, – pagal racionalaus maitinimo normas. Maistu šie nuteistieji aprūpinami nemokamai.

6. Nėščioms moterims, krūtimi maitinančioms motinoms, nepilnamečiams, neįgaliesiems, taip pat laisvės atėmimo vietų ligoninėje gydomiems nuteistiesiems sudaromos geresnės gyvenamųjų patalpų ir buties sąlygos. Nėščioms moterims ir krūtimi maitinančioms motinoms pagal gydytojo išvadą leidžiama gauti pašto ar perduodamų maisto produktų siuntinių. Jų svorį ir periodiškumą nustato Kalėjimų departamento direktorius.

7. Laisvės atėmimo bausmę atliekantys atvirose kolonijose arba perkelti į pusiaukelės namus nuteistieji maistu, drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis apsirūpina patys. Atviroje kolonijoje ir pusiaukelės namuose bausmę atliekančių nuteistųjų, kurie atlieka šio Kodekso 142 straipsnio 2 dalyje nurodytą nuobaudą arba neturi lėšų maistui, drabužiams, avalynei ar higienos priemonėms įsigyti ar jų turi nepakankamai, aprūpinimas maistu, drabužiais, avalyne ir higienos priemonėmis organizuojamas šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka.

8. Terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems kartą per mėnesį iš pataisos įstaigos lėšų gali būti išmokama iki 0,3 bazinės socialinės išmokos dydžio išmoka. Kriterijus, pagal kuriuos gali būti skiriamos išmokos, išmokų skyrimo ir mokėjimo taisyklės nustato Kalėjimų departamento direktorius.

9. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų mitybos ir materialinio buitinio aprūpinimo normas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

Nr. [X-637](#), 2006-06-01, *Žin.*, 2006, Nr. 68-2495 (2006-06-17)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Nr. [XIII-3024](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13460

**174 straipsnis. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūra**

1. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems teikiamos sveikatos apsaugos ministro ir teisingumo ministro nustatyta tvarka.

2. Pirminio lygio ambulatorinę arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūrą užtikrina laisvės atėmimo vietų ligoninė arba pataisos įstaigų asmens sveikatos priežiūros padaliniai. Pirminio lygio ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos pataisos įstaigų patalpose.

3. Kai laisvės atėmimo vietų ligoninė arba pataisos įstaigų asmens sveikatos priežiūros padaliniai dėl objektyvių priežasčių negali užtikrinti pirminio lygio ambulatorinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems, šių paslaugų teikimą pataisos įstaigų patalpose pagal sudarytas sutartis užtikrina savivaldybės, kurios teritorijoje veikia pataisos įstaiga, pirminio lygio ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti asmens sveikatos priežiūros įstaiga. Sprendimą dėl konkrečios pirminio lygio ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančios savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kuri užtikrins asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems, paskyrimo priima savivaldybės, kurios teritorijoje veikia pataisos įstaiga, taryba.

*TAR pastaba. Savivaldybių, kurių teritorijose veikia pataisos įstaigos, tarybos iki 2020 m. sausio 1 d. paskiria konkrečias pirminio lygio ambulatorines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančias sveikatos priežiūros įstaigas, kurios užtikrins asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems, o šių sveikatos priežiūros įstaigų vadovai su laisvės atėmimo vietų ligonine arba su pataisos įstaigomis, kuriose įsteigti asmens sveikatos priežiūros padaliniai, sudaro Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 174 straipsnio 3 dalyje nurodytą sutartį.*

4. Antrinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kurios neteikiamos laisvės atėmimo vietų ligoninėje, ir tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugos arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekantiems nuteistiesiems teikiamos arčiausiai esančiose ir atitinkamas paslaugas galinčiose suteikti valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

5. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigose teikiamos užtikrinant nuteistųjų apsaugą.

6. Arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes atliekančių nuteistųjų asmens sveikatos priežiūrą organizuoja Sveikatos apsaugos ministerija.

*Straipsnio pakeitimai:*

*Nr. [XIII-2699](#), 2019-12-17, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21417*

### **175 straipsnis. Atliekančių laisvės atėmimo bausmę nuteistųjų, kurie serga priklausomybės ligomis, gydymas**

1. Pataisos įstaigos administracija privalo vykdyti švietėjišką, aiškinamąją ir kitokią prevencinę veiklą, skatindama nuteistuosius atsisakyti vartoti tabako gaminius, alkoholį ir narkotines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, ir užtikrinti reikiamas sąlygas priklausomybės ligomis sergantiems nuteistiesiems gydytis nuo šių ligų.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

*Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459*

2. Priklausomybės ligomis sergančių nuteistųjų gydymo laisvės atėmimo vietose tvarką nustato Sveikatos apsaugos ministerija ir Teisingumo ministerija.

## **V DALIS**

## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

### XV SKYRIUS

#### ATLEIDIMAS NUO BAUSMĖS ATLIKIMO, PAGALBA ATLEISTIEMS NUO BAUSMĖS ATLIKIMO ASMENIMS. BAUSMIŲ VYKDYMO INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ IR SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

##### PIRMASIS SKIRSNIS ATLEIDIMAS NUO BAUSMĖS ATLIKIMO

###### **176 straipsnis. Atleidimo nuo baudmės atlikimo pagrindai**

Nuteistieji atleidžiami nuo baudmės atlikimo šiais pagrindais:

- 1) atbuvę teismo nuosprendžiu paskirtą baudmės laiką;
- 2) amnestijos aktu;
- 3) malonės tvarka;
- 4) kuriems panaikintas nuosprendis ir nutrauktas ikiteisminis tyrimas;
- 5) kuriems paskira baudmė, sumažinta iki atlikto baudmės laiko;
- 6) susirgę sunkia nepagydoma liga, kai teismas priima atitinkamą nutartį;
- 7) kitais Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais pagrindais.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

###### **177 straipsnis. Atleidimas nuo baudmės atlikimo dėl ligos**

1. Susirgęs sunkia nepagydoma liga nuteistasis gali būti apylinkės teismo atleistas nuo tolesnio baudmės atlikimo.

2. Teikimą atleisti nuteistąjį nuo baudmės atlikimo dėl ligos teismui paduoda baudmės vykdymo institucijos vadovas. Kartu su teikimu teismui nusiunčiama gydytojų komisijos išvada ir nuteistojo asmens byla.

###### **178 straipsnis. Atleidimas nuo baudmės atlikimo dėl neįgalumo, pensinio amžiaus ir nėštumo**

1. Nuteistąjį, kuriam paskirta viešųjų darbų baudmė, jeigu jam nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis, taip pat valstybinės socialinio draudimo senatvės pensijos amžiaus sulaukusį nuteistąjį arba moterį, išėjusią nėštumo ir gimdymo atostogų, arba dėl kitų objektyvių priežasčių apylinkės teismas atleidžia nuo baudmės atlikimo paskirdamas Baudžiamojo kodekso IX skyriuje numatytą baudžiamojo poveikio priemonę.

2. Teikimą atleisti nuteistąjį nuo baudmės atlikimo dėl neįgalumo, pensinio amžiaus, nėštumo ar nėštumo ir gimdymo atostogų teikia probacijos tarnyba. Kartu su teikimu teismui pateikiama nuteistojo asmens byla, o neįgalumo arba nėštumo atveju – gydytojų komisijos išvada.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

###### **179 straipsnis. Neteko galios nuo 2012-07-01.**

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, *Žin.*, 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

###### **180 straipsnis. Paleidimo iš pataisos įstaigų tvarka**

*Pakeistas straipsnio pavadinimas:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180



1. Atlikę laisvės atėmimo ir arešto bausmes nuteistieji paleidžiami paskutinės bausmės laiko dienos pirmoje pusėje, o kitais pagrindais paleidžiami – tą dieną, kurią bausmės vykdymo institucija gauna reikiamus dokumentus. Jeigu dokumentai gaunami likus ne daugiau kaip trims valandoms iki darbo dienos pabaigos, nuteistasis paleidžiamas kitos dienos rytą.

2. Mėnesiais skaičiuojamos bausmės laikas pasibaigia atitinkamą paskutinio bausmės mėnesio dieną, o jeigu tas mėnuo atitinkamos dienos neturi, – paskutinę to mėnesio dieną.

3. Jeigu bausmės laikas pasibaigia poilsio arba šventės dieną, nuteistasis paleidžiamas dieną, kuri eina prieš poilsio arba šventės dieną.

4. Paleidžiamiems asmenims paleidimo dieną išduodami asmens dokumentai ir daiktai, asmeninėje sąskaitoje laikomi pinigai, taip pat bausmės atlikimą liudijantys dokumentai.

5. *Neteko galios nuo 2015-09-01*

*Straipsnio dalies naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

6. Bausmės vykdymo institucijos vadovas arba jo pavaduotojas privalo išaiškinti paleidžiamam asmeniui jo teises ir pareigas.

7. Paleidžiami nepilnamečiai pasiunčiami pas tėvus arba globėjus (rūpintojus) ar artimuosius giminaičius. Nepilnamečius privalo lydėti bausmės vykdymo institucijos darbuotojas, tėvai, globėjai (rūpintojai) arba artimieji giminaičiai.

8. Jeigu bausmės vykdymo institucija yra gavusi pažymą, kad nukentėjusysis pageidauja, jog jam būtų pranešta apie būsimą nuteistojo paleidimą į laisvę ar nuteistojo pabėgimą iš laisvės atėmimo vietos, bausmės vykdymo institucijos vadovas arba jo pavaduotojas apie nuteistojo paleidimą į laisvę ar nuteistojo pabėgimą iš laisvės atėmimo vietos privalo pranešti nukentėjusiajam. Nukentėjusiajam taip pat pranešama apie teisės aktuose nustatytas apsaugos priemonės, kurios gali būti jam taikomos, ir šių priemonių skyrimo tvarką. Nukentėjusiajam apie nuteistojo paleidimą į laisvę pranešama ne vėliau kaip likus trims dienoms iki nuteistojo paleidimo dienos. Tais atvejais, kai nuteistasis iš laisvės atėmimo vietos turi būti paleidžiamas tuoj po to, kai gaunamas nuosprendis, nutartis ar nutarimas dėl nuteistojo paleidimo į laisvę, taip pat kai nuteistasis pabėga iš laisvės atėmimo vietos, nukentėjusiajam pranešama iš karto po nuteistojo paleidimo į laisvę ar nuteistojo pabėgimo iš laisvės atėmimo vietos.

*Straipsnio dalies pakeitimai:*

Nr. [XII-2195](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-20997

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, Žin., 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

### **181 straipsnis. Ligonių paleidimo iš pataisos įstaigų ypatumai**

Laisvės atėmimo vietų ligoninėje laikomas sergantis nuteistasis, kuriam reikalinga stacionarinė asmens sveikatos priežiūros įstaigoje teikiama medicinos pagalba, paleidimo dieną jo rašytiniu sutikimu už valstybės lėšas pervežamas į valstybės ar savivaldybės asmens sveikatos priežiūros viešąją įstaigą. Apie šį pervežimą nedelsiant pranešama paleidžiamo ligonio sutuoktiniui, sugyventiniui arba artimiesiems giminaičiams.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

## **ANTRASIS SKIRSNIS PAGALBA PALEIDŽIAMIESIEMS IŠ PATAISOS ĮSTAIGŲ ASMENIMS**

### **182 straipsnis. Pagalbos priemonės paleidžiamiems iš pataisos įstaigų asmenims**

1. Paleidžiami iš pataisos įstaigų asmenys (išskyrus paleidžiamus asmenis, atlikusius areštą) aprūpinami viešojo transporto bilietais kelionei iki gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikos teritorijoje. Paleidžiami neįgalūs asmenys gali būti už valstybės lėšas parvežami į jų Lietuvos Respublikos teritorijoje esančią gyvenamąją vietą, o sergantys paleidžiami asmenys,

kuriems reikalingos stacionarinės asmens sveikatos priežiūros paslaugos, – į viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas.

2. Paleidžiami asmenys, kurie neturi pagal sezoną reikiamų drabužių ir (ar) avalynės ir lėšų jiems įsigyti, drabužiais ir avalyne pagal sezoną aprūpinami nemokamai.

3. Paleidžiami nepilnamečiai asmenys perduodami tėvams arba rūpintojams (globėjams).

4. Kai paleidžiamas iš pataisos įstaigos asmuo, kuriam reikalinga socialinė pagalba, pataisos įstaigos bendradarbiauja su savivaldybės, kurioje paleidžiamas asmuo planuoja gyventi, administracija, nevyriausybinėmis organizacijomis ir savanoriais, kad paleistam asmeniui galėtų būti laiku suteikta socialinė ir kita reikalinga pagalba, kad atlikdamas bausmę jis galėtų ieškoti darbo, kurį dirbtų išėjęs iš pataisos įstaigos. Šiam tikslui įgyvendinti pataisos įstaiga privalo savivaldybės, kurios teritorijoje asmuo planuoja gyventi išėjęs iš pataisos įstaigos, administracijai, kitoms valstybės ar savivaldybės įstaigoms ir organizacijoms ne vėliau kaip prieš mėnesį pateikti informaciją apie asmens, kurį planuojama paleisti iš pataisos įstaigos, nusikalstamo elgesio riziką, jam nustatytus dinaminčius kriminogeninius veiksnius, įgyvendintas socialinės reabilitacijos priemones ir jų tęstinumo poreikį, reikalingą socialinę pagalbą ir sveikatos priežiūros paslaugas, taip pat kitą informaciją, kuri reikalinga kitai pagalbai paleidžiamam iš pataisos įstaigos asmeniui organizuoti.

*Skirsnio pakeitimai:*

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

## **TREČIASIS SKIRSNIS**

### **BAUSMIŲ VYKDYMO INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR PAREIGŪNŲ VEIKSMŲ IR SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS**

#### **183 straipsnis. Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas**

1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos.

3. Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.

4. Baudos, juridinio asmens veiklos apribojimo ir juridinio asmens likvidavimo bausmes vykdančių antstolių veiksmai ir sprendimai skundžiami antstolio veiklos teritorijos apylinkės teismui Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

5. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka bausmių vykdymo institucijų ir įstaigų, jų pareigūnų, taip pat antstolių veiksmai ir sprendimai gali būti skundžiami Seimo skiriamiesiems kontrolieriams arba kitoms valstybės institucijoms.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, *Žin.*, 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, *Žin.*, 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

#### **1 priedas. Neteko galios nuo 2016-04-01**

*Priedo naikinimas:*

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Lietuvos Respublikos  
bausmių vykdymo kodekso  
2 priedas

## **LAISVĖS ATĖMIMO BAUSMĘ ATLIEKANTIEMS NUTEISTIESIEMS DRAUDŽIAMŲ DIRBTI DARBŲ IR DRAUDŽIAMŲ EITI PAREIGŲ SĄRAŠAS**

Laisvės atėmimo bausmę atliekantiems nuteistiesiems draudžiama dirbti:

- 1) dauginimo aparatais, radijo ir elektros ryšių perdavimo įrengimais (išskyrus elektros ryšių linijų montuotoju, dalyvaujant administracijos atstovui);
- 2) pardavėjais, buhalteriais, kasininkais, sandėlių vedėjais;
- 3) medicinos srityje (išskyrus sanitarais);
- 4) fotografais, televizijos ir kino operatoriais;
- 5) lengvųjų automobilių ir motociklų vairuotojais;
- 6) eiti pareigas, pagal kurias nuteistiesiems būtų pavaldūs pataisos įstaigų darbuotojai;
- 7) pataisos įstaigos administracijos patalpose, kai jose nėra administracijos atstovo.

Lietuvos Respublikos  
bausmių vykdymo kodekso  
3 priedas

## **ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI**

1. 2001 m. kovo 15 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 19 skyrius, 4 tomas, p. 72).

2. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/29/ES, kuria nustatomi būtiniausi nusikaltimų aukų teisių, paramos joms ir jų apsaugos standartai ir kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR (OL 2012 L 315, p. 57).

*Kodekso papildymas priedu:*

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, *Žin.*, 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

*Priedo pakeitimai:*

Nr. [XII-2195](#), 2015-12-17, *paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-20997*

### **Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1497](#), 2003-04-10, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1735 (2003-04-24)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 18, 20, 21 IR 164 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. gegužės 1 d.

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2338](#), 2004-07-08, *Žin.*, 2004, Nr. 115-4278 (2004-07-24)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 43, 48, 49, 68, 102, 121, 157, 173, 178 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-163](#), 2005-04-21, *Žin.*, 2005, Nr. 58-2001 (2005-05-07)

DARBO KODEKSO, ADMINISTRACINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ KODEKSO, BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO, SEIMO NARIŲ DARBO SĄLYGŲ ĮSTATYMO, VIDAUS TARNYBOS STATUTO, SVEIKATOS DRAUDIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Iki Valdininkų registro reorganizavimo į Valstybės tarnautojų registrą šio įstatymo trečiajame skirsnyje išdėstyto Bausmių vykdymo kodekso 35 straipsnio 2 dalyje nurodyta teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikra veikla atėmimo bausmę arba viešųjų teisių atėmimo bausmę vykdanči institucija pagal nuteistojo gyvenamąją vietą, vykdydama teisės dirbti tam tikrą darbą arba užsiimti tam tikrą veiklą atėmimo bausmę arba viešųjų teisių atėmimo bausmę, turi teisę gauti reikalingą informaciją iš Valdininkų registro.

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-164](#), 2005-04-21, Žin., 2005, Nr. 58-2002 (2005-05-07)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 55, 62, 73, 74, 75, 79, 80, 85, 86, 88, 95, 96, 102, 140, 141, 142, 143, 146, 158, 173 STRAIPSNIŲ IR 1 PRIEDO PAKEITIMO BEI PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. sausio 1 d., išskyrus 14 straipsnio 3 dalį, 16 straipsnio 2 dalį, 17 straipsnio 1 dalį, 19 straipsnį, kurie įsigalioja nuo 2005 m. birželio 1 d.

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-636](#), 2006-06-01, Žin., 2006, Nr. 68-2494 (2006-06-17)

BAUDŽIAMOJO PROCESO KODEKSO, BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO IR KARDOMOJO KALINIMO ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio skirsnio 2 straipsnį, įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-637](#), 2006-06-01, Žin., 2006, Nr. 68-2495 (2006-06-17)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 173 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. liepos 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-643](#), 2010-01-14, Žin., 2010, Nr. 12-558 (2010-01-30)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 32, 36, 51, 54, 60, 61, 66, 67, 70, 72, 76, 85, 96, 99, 100, 105, 112, 114, 118, 120, 121, 142, 143, 146, 154, 155, 165, 183 STRAIPSNIŲ IR KODEKSO 1 PRIEDO PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI 149 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 32 straipsnį, įsigalioja 2010 m. kovo 1 d.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-743](#), 2010-04-13, Žin., 2010, Nr. 48-2293 (2010-04-27)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 39 IR 147 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. liepos 1 d.

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1474](#), 2011-06-21, Žin., 2011, Nr. 81-3961 (2011-07-05)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 18, 183 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR VIII SKYRIAUS PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1863](#), 2011-12-22, Žin., 2012, Nr. 4-110 (2012-01-06)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 18, 19, 66, 90, 91, 126, 138, 140, 152, 154, 157, 158, 159, 164, 176 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 127, 160, 161, 162, 163, 179 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2012 m. liepos 1 d.

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2040](#), 2012-06-05, Žin., 2012, Nr. 68-3464 (2012-06-19)

BAUSMIŲ VYKDYMO KODEKSO 158 STRAIPSNIO PAPILDYMO IR PAKEITIMO ĮSTATYMAS  
Šis įstatymas įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1153](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13600

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 43, 52, 55, 70, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 130, 131, 133, 147, 148 ir 178 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1323](#), 2014-11-13, paskelbta TAR 2014-11-21, i. k. 2014-17300

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 5 ir 109 straipsnių pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

Nr. [KT8-N4/2015](#), 2015-02-26, paskelbta TAR 2015-02-27, i. k. 2015-03023

Dėl Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 99 straipsnio 2 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1818](#), 2015-06-23, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11069

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2195](#), 2015-12-17, paskelbta TAR 2015-12-30, i. k. 2015-20997

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 180 straipsnio ir 3 priedo pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-67](#), 2016-12-08, paskelbta TAR 2016-12-20, i. k. 2016-29147

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 145 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-493](#), 2017-06-22, paskelbta TAR 2017-06-28, i. k. 2017-10914

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 54, 113, 114 straipsnių pakeitimo ir 120, 121, 122, 123, 124 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-901](#), 2017-12-19, paskelbta TAR 2017-12-28, i. k. 2017-21497

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 59 ir 119 straipsnių pakeitimo įstatymas

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2007](#), 2019-03-21, paskelbta TAR 2019-04-02, i. k. 2019-05335

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 69, 137, 140 ir 157 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 167-1 straipsniu įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2264](#), 2019-06-27, paskelbta TAR 2019-07-05, i. k. 2019-11180

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2555](#), 2019-11-28, paskelbta TAR 2019-12-10, i. k. 2019-19863

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 41 straipsnio pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2699](#), 2019-12-17, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21417

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 174 straipsnio pakeitimo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3023](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13459

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymas

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3024](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-19, i. k. 2020-13460

Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2264 36, 44, 70, 75 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 70-1 straipsniu ir 42 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas